

KAI MAŽA LIETUVIŲ KOLONIJA ATLIEKA MILŽINIŠKĄ DARBĄ

Šarūnas Lazdinis

Maža Daytono lietuvių kolonija neseniai atliko milžinišką lietuvių darbą, atsiimdama tokių laimėjimų, kurių didesnės kolonijos nesugeba atsiiekti. Su University of Dayton, lietuviai suruošė Lietuvių Savaitę universiteto patalpose. Yra ypatingai reikšminga paminėti, kad visos savaitės įvykiai ir darbai buvo atlikti antros, trečios, ir net ketvirtos kartos Lietuvos Vyčių kure nėra matę Lietuvos. Per savaitės bėgį lietuviai supažindino amerikiečių publiką su Lietuvos dabartine padėtimi, lietuvių tautos kultūriniais atsiekimais, liaudies menu, muzika, tautiniais šokiais, papročiais ir valgiais.

Savaitės įvykiai prasidėjo sekmadienį, vasario 18 d. su trijų valandų radijo programa universiteto stotyje. Pirmą kartą per Miami Valley nuaidėjo lietuviškas žodis ir muzika. Radijo transliacijos metu klausytojai telefonu skambino ir įvairius klausimus statė programos dalyviams, pav., liečiant Lietuvos rusifikaciją, lietuviškus papročius, istoriją. Muzikinė programos dalis susidėjo iš dabartinės lietuviškos populiarios ir liaudies muzikos. Programos rengėjai buvo daytoniškiai Kathy Foster, Elenora Sliužas, Marytė Lazdinis, Jim O'Neil ir Šarūnas Lazdinis.

Trečiadienį, vasario 21 d., universiteto patalpose įvyko antroji dalis lietuvių savaitės programos. Tai buvo mokslinis simpoziumas kuris supažindino Daytono visuomenę su įvairiomis lietuviškomis temomis. Prelegentai pristatė simpoziumo dalyviams įvairias lietuviško gyvenimo žinias. Prof. Dr. Rimvydas Šilbajoris iš Ohio State Universiteto skaitė paskaitą apie lietuvių literatūrą; Horacius Žibas iš Cincinnati supažindino dalyvius su Lietuvos istorija; ir prof. dr. Bieliauskas iš Xavier Universiteto, Cincinnati iškėlė dabartinę religinę padėtį Lietuvo-

je. Simpoziumo moderatorius buvo Jim O'Neil, bebaigęs magistro laipsnio studijas iš Rytų Europos istorijos. Susirinko virš 90 svečių. Sekant paskaitas įvyko idomos diskusijos tarp židrovų ir prelegentų. Va-

LITHUANIA

FEB 18 TO FEB 25 1973

Daytone suruošto Vasario Šešioliktosios minėjimo programos viršelis.

karas užsibaigė kavute, kuri davė progą klausytojams geriau susipažinti ir pasikalbėti su prelegentais.

Išpūdingiausia savaitės dalis buvo lietuvių kultūros paroda ir vakaras šeštadienį, vasario 24 d., Kennedy Union Ballroom patalpose. Susirinko apie tūkstantis židrovų. Tai negirdėtas skaičius svečių etninei parodai Daytono universitete. Reikia atsižvelgti, kad lietuviai yra gal mažiausia etninė grupė pietų Ohio, bet sugebėjo suruošti tokią programą kad pritraukė svečių iš tolimesnių Ohio, Kentucky ir Indiana vietovių.

Svečiai buvo sutikti jau nučių Vyčių, apsirengusių tautiniais rūbais, kiekvienam prisegant lietuvišką trispalvę. Salėje svečiai buvo pavaišinti lietuviškais kepsniais: ausytėmis, baravykais, ir kitais skanumynais ir punču. Vienoje didelės salės pusėje vyko įvai-

Vasario Šešioliktosios proga Lietuvos pasiuntinybėje Washingtono buvo suruoštas priėmimas į kurį atsilankė JAV vyriausybės aukštieji pareigūnai ir Lietuvai draugingų valstybių ambasadoriai. Nuotraukoje Lietuvos atstovas J. Kajeckas sveikinasi su Washingtono meru ir ponu Walter E. Washington, De Kun nuotrauka

COPYRIGHT TEISĖ

Kaip politinės spaudos priemonė

Sovietų Sąjunga paskelbė prisidedanti prie 1952 m. Ženevos konvencijos, apsaugančios autorių teises. Faktinai autoriaus teisės yra apsaugotos beveik visuose civilizuosose kraštuose, tačiau ta teisė paprastai yra taikoma tik savo krašto piliečiui ar nuolatiniam gyventojui. Pastangos jas įteisinti pasauliniu mastu yra jau poros šimtmečių senumo. 1886 metais pagaliau buvo sudaryta vadinama Berno konvencija, kurios dalyviai pasižadėjo apsaugoti ir svetimsalių autorių teises savo kraštuose. Nepriklausoma Lietuva nebuvo prie jos dėl įvairiausių priežasčių prisidėjusi, todėl mes, pavyzdžiui, galėjome verstis į savo kalbą svetimų autorių knygas, nesukdami sau galvos dėl autoriaus teisės ir atlyginimo. Prie Berno konvencijos nėra prisidėjusios ir JAV. Užsieniečiai tačiau galėjo sau teises apsaugoti savo kūrinius čia užregistruodami ir gaudami "ad interim" copyright apsaugą. JAV vėliau prisidėjo prie naujos Jungtinių Tautų globoje paruoštos naujos "copyright" konvencijos, kuri įsigalėjo 1955 metais. Sovietų Sąjunga prie jos iki šiol nebuvo prisidėjusi, kas jai leido spausdinti svetimų autorių kūrinius be leidimo ir atlyginimo. Iš kitos pusės tai leido be jokių skrupulų perspausdinti Sovietų Sąjungoje (ir Lietuvoje) išleistas knygas.

Čia pat reikia pastebėti, kad sovietai kai kuriems užsienio autoriams atlygindavo. Jei jie buvo sovietams palankūs ar artimi, kaip pvz. prancūzų komunistas Louis Aragon, kuriam honoraras buvo pasiųstas į Prancūziją. Tuo tarpu amerikietis John Steinbeck, kurio knygos Sovietijoje yra labai paplitusios, gavo tik 9000 rublių ir turėjo juos išleisti Maskvoje. Vokietijos Boell gavo tokiam pat sąlygom 17.000 rublių.

Dabartinis sovietų prisidėjimas prie Ženevos konvencijos reiškia, kad ateityje užsienio autoriai, kurių veikalai išleidžiami Sovietijoje, turi būti atlyginami ir iš viso išleidimui reikalingas jų sutikimas. Tai tačiau neliečia iki šiol jau išleistus veikalus. Tų autorių galėtų reikalauti atlyginimo, jei sovietai prisidėtų prie Berno konvencijos, kuri tokį atlyginimą numatė.

Sovietai tačiau nebūtų prie tos Ženevos konvencijos prisidėję, jei ji jiems atneštų tik išpa-

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

reigojimą be naudos. Mat, konvencija apsaugo ir Sovietijos autorių teises užsieniuose. Tai reiškia, kad tokio Solženicino knygos gali būti

Amerikoje spausdinamos tik su autoriaus leidimu. Autorius gyvena Sovietijoje ir gali būti priverstas tokio leidimo neduoti. Tai kalba už tai, kad ateityje bus daug sunkiau išleisti užsienyje tokią knygą, kuriai sovietinis režimas nepritaria. Tokiu būdu Sovietijos prisidėjimas prie tarptautinės autorių teisių apsaugos praktiškai reiškia igavimą naujos politinės spaudos priemonės!

New York Times perėitą šeštadienį paskelbė Manhattano advokato Alan U. Schwartz straipsnį, kuris tarp kitko nurodo, kad konvencija duoda progos sovietams daryti įtakos į JAV leidėjus. Sovietai be abejo bandysią įtikinti Amerikos leidėjus, kad jiems neapsimoka leisti "blogus" leidinius apie Sovietų Sąjungą, nes taip darydami jie negaus progos padaryti pelningą biznį su pačia Sovietų Sąjunga. Ir kaip paprastai, komerciniai motyvai nugalės kilnius principus.

Už tat Schwartz ragina JAV vyriausybę viešai ir oficialiai pareikšti pasauliui, kad nors mes ir sveikiname "copyright" santykius su Sovietų Sąjunga, JAV ir toliau palieka už laisvą nuomonę pasikeitimą. JAV leidėjai, rašytojų sąjungos ir filmų bendrovės turi griebtis žygių, kad neliktų sovietų santažos aukomis. Reikia padaryti viską, kad užtikrintų sovietų rašytojų, kurie nesutinka su dabartine santvarka, veikalų išleidimą laisvajame pasaulyje.

Ar toks išspėjimas, nors ir pačiame New York Times'e, padarys kokios nors įtakos, tenka abejoti. Greičiausia dar kartą pergyvensime kilnios teisės panaudojimą labai nekilniam tikslui.

ATEIZMO MUZIEJUS

"Kovojančių bedievių" gaujų siautėjimo laikai niekad nebuvo labai ryškūs okupuotoje Lietuvoje. Katalikiškame krašte bolševikai, gal būtų, nepajėgė sumobilizuoti pakankamus kadrus kovai su Dievu. Kitaip buvo Rusijoje. Neseniai bolševikinių agentų Kalifornijoje nužudytas Sergėjus Kurdakovas, perbėgėlis iš sovietinio žvejų laivyno, rašė apie masines "kovojančių bedievių" gaujas, kurios buvo ypatin gojė valdžios globoje. Tos gaujos puldavo maldnamius ir tikinčiuosius, juos mušė, naikino maldos vietas...

Okupuotoje Lietuvoje sovietinį ateizmą platinama "moksliškai". Tai milžiniška propaganda, į kurios praktiką įtraukti visi be išimties mokytojai ir daugelis įvairaus rango pareigūnų.

Vilniuje veikia "ateizmo muziejus", kuris turi "LTSR Ateizmo muziejus" titulą. To muziejaus darbas apima visą teritoriją. Muziejaus veikimo tikslas: rinkti ateistinės propagandos eksponatus ir jų eksponacija talkinti ateistinei propagandai.

Muziejuje yra keturi skyriai: antikios, kapitalizmo - feodalizmo, socializmo ir masinio darbo. Antikos skyriuje yra eilinė muziejinė medžiaga, vaizduojanti senųjų Egipto, Graikijos, Romos religijų praktiką. Tai pagonybės kultų skyrius. Feodalizmo - kapitalizmo skyriuje pristatoma medžiaga apie viduramžines lietuvių kovas su kryžiuočiais. Suapgaulin ga apeliacija į lietuvių sentimentą, rodomas senojo lietuvių tikėjimo su nykimas. Išjuokiamas katalikiškų šventovių steigimas. Dargi ir "raganų deginimas" Lietuvoje! Nieko nėra apie rusų pasitangas per stačiatikių tikėjimo propagandą nutautinti lietuvių, lietuvių spaudos draudimas, etc.

Socializmo skyriuje stovi dideli stendai. Vienas -- "Kova už materialinės pasaulėžiūros žmogų". Kitas stendas -- "Nugalėję tamsą". Ant šio stendo faneros išklajuota medžiaga apie iškunigi Joną Ragauską, apie Stasį Markonį. Yra išelviams mažai žinomų pavardžių, ateistų aktyvistų. Garsinamas Matas Mozūraitis.

Masinio darbo iškabos byloja apie dabartinę katalikų bažnyčią. Čia jau nėra puolimų prieš kitus tikėjimus. Skyrių domiuoja informacijos apie antikomunistinę Vatikano akciją. Vatikanas rišamas su imperializmu, su antikomunistine diversija; "vatinaninkams" priskiriamos ten-

(Nukelta į 2 psl.)

Daytone suruošto simpoziumo dalyviai, iš kairės: dr. Bieliauskas, dr. Šilbajoris, James O'Neil ir H. Žibas.

Pittsburgho lietuvių tautinių šokių grupė "Neris", išpildžiusi Daytono meninę programą.

KAI MAŽA LIETUVIŲ KOLONIJA...

(Atkelta iš 1 psl.)

dies meno paroda su šimtais audinių, juostų, drožinių, ir gintaro eksponatų. Prie kiekvieno stalo stovėjo Vyčiai, kurie aiškino svečiams apie įvairius lietuviško liaudies meno aspektus.

Vakaras buvo pajaukintas lietuviška daina ir tautiniais šokiais. Lietuviškų dainų pyne puikiai išpildė Aušros kvartetas iš Windsor, Ontario. Dailios aušrietės visus žavėjo savo puikiai harmonizuota muzika ir skoningu dainų rinkiniu. Neris tautinių šokių grupė iš Pittsburgho vadovaujama Marlene Angliskaitės, išpildė gražią ir įvairią tautinių šokių programą. Svarbu paminėti, kad didesnė dalis šokėjų irgi susidaro iš senesnios kartos lietuvių.

Sekančią dieną lietuviai užbaigė savo įspūdingą savaitę su tradiciniu Vasario Šešioliktos minėjimu. Diena prasidėjo antrą valandą popietę iškilmingom šv. Mišiom šv. Kryžiaus bažnyčioje. Minėjimas su menine programa vyko Lietuvių Klubo patalpose, kuri buvo suruošta Kristinos Kavy. Lietuviai gavo daug sveikinių, vienas jų iš Daytono kongresmano Whalen. Minėjimo prelegentas Jim O'Neil supažindino

publiką su lietuviybės reikšme Amerikoje. Sekant oficialią dalį, Aušros Kvartetas išpildė meninę programą kartu su deklamuotoja Laima Tautkevičiūte ir akorde-

būtų taip sunkiai dirbęs. Didelį darbą atliko Judith Petrokas, kuri būdama University of Dayton informacijos skyriaus direktorė sutvarkė visus propagandinius reikalus parūpindama informacijas radijo, tele-

F. Petkuvienė demonstruoja lietuviškų margučių džiūną.

oniste Kristina Puidaitė, abi iš Windsor. Kvartetas susilaukė gausaus klausytojų entuziazmo. Prie programos taip pat prisidėjo Daytono Vyčių atžalynas, jaunučiai Vyčiai.

Po minėjimo publika susirinko šv. Kryžiaus parapijos salėje kur įvyko iškilminga tradicinė vakarienė, kuri buvo suruošta Anne Scott ir Kristinos Kavy. Vakarieneje susirinko virš 170 svečių.

Savaitės įvykiai nebūtų praėję sklandžiai jei parapijos Kultūros Komitetas, sudarytas iš Lietuvos Vyčių ir vadovaujamas Frank Ambrose, ne

vizijos, ir laikraščių agentūroms. Jos pastangomis virš 40,000 savaitės programų brošiūrų buvo išsiųsta Daytono visuomenei ir šeštadienio ir sekmadienio įvykiai buvo filmuoti NBC ir CBS televizijos kanalų. Taip pat daug nuopelnų užsitarnavo Mariona Lucas, kuri su Vyčių narėmis suruošė šeštadienio vaišes. Elenora Šliužienė parūpino dailias brošiūras ir ypatingai gražias programas. Visos išlaidos buvo padengtos iš loterijos, kepsnių pardavimo ir įvairių aukų. Finansus tvarkė Alice Petkus. Aišku tokiam milžiniškam darbui prisidėjo visas gausus Vyčių būrys, kuris per ištisą savaitę planavo, kepė, dirbo, rengė eksponatus ir rinko pinigus, kad lietuvių savaitė pasisektų.

ATEIZMO MUZIEJUS...

(Atkelta iš 1 psl.)

dencijos "tamsinti" jaunimo pasaulėžiūrą.

Šitaip Vatikaną pristačius, nesunku neigiamai atestuoti ir Lietuvos katalikų bažnyčią. Šalia "masinio darbo" skyriaus yra Lietuvių katalikų bažnyčios prieskyris. Bažnyčios tendencijos bolševikiniai "demaskuojamos". Tai esą, slapta, pagrindinė tikybininkų kova prieš sovietų režimą, kartais aktyvėjanti iki atvirų "išpuolių"...

LTSR Ateizmo muziejus organizuoja masinius propagandinius renginius. Nuolat girdėti apie įvairių temų seminarus. Lektoriais vie-

čiami "buvę kulto tarnai" (sovietinė terminologija), mokslo žmonės. Kino seansai rodo "religinių prietarų" scenas. Specialūs vakarai skirti "noriu žinoti" temai. Tai "klausimų - atsakymų" pusvalandžiai. Čia jaunimas gali klausyti ir gauti atsakymus.

Muziejus siunčia savo lektorių į bet kurią vietovę, kur organizuojamas ar aktyvinamas ateistinis "darbas". Net gi rengiamos "koncertinės popietės", su tikslu sukviesti didesnę auditoriją ir tą progą panaudoti ateistinei propagandai.

Nors ateizmo skiepijimas ir skelbimas vadinamas "moksline darbu", tas darbas viešai (gal neapdariai) vadinamas "propaganda". Tėnka dar pastebėti, kad "sovietinis ateizmas" nieko bendra neturi su "buržuaziniu ateizmu", kaip bolševikai vadina filosofijos atšakas, paremtas ateizmu, agnosticizmu arba atsisakymu nuo deistinių idėjų...

"Sovietinis ateizmas" yra grubi ir vulgari kova su bažnytine institucija. Tas "ateizmas" pradėtas smurtu, žudynėmis. Jis yra tipinga vienos religinės bendruomenės kova su savo konkurentu. Su šitokia viduramžiška prielaida bolševikai traktuoja ir vykdo "sovietinę ateistinę propagandą".

Kaip taisyklė, ateizmo muziejams nestatoma specialios patalpos bet bedievybės muziejai įkurdinami desakruotose bažnyčiose. Visi sovietiniai ateistiniai muziejai savo tvarkymosi pavyzdžiu laiko ateistinį muziejų, įsteigtą Petrapilio (Leningrado) didžiausioje šv. Izaoko bažnyčioje. Tą muziejų seka ateistiniai muziejai Zagorske (Troicko lavroje), kur buvo garbiausia caristinės Rusijos pravoslavijos šventovė. Tūkstantmetinės Kijevo cerkvės įkurdinti ateistiniai muziejai...

Tokio pat desakracijos proceso sulaukė ir Vilniaus bažnyčios, bei kitos ok. Lietuvos šventovės.

Į propagandinius disputus niekad nekviečiami religinė retorika pargarsėję kunigai. Kaip oponentinės pajėgos jie pastatomi už disputo ribų. Kunigai neturi amerikinės demokratinės pusiausvyros pavyzdžiu progą atsakyti, pareikšti savo nuomonę. Taip elgiasi ir "LTSR Ateizmo muziejus" Vilniuje. "Moksliniame" jo darbe visi jo lektoriai pučia į vieną "sovietinio ateizmo" dūdą. Paskaitų dalyviai nė negirdėję apie ateizmo gradacijas, apie tikrą jo filosofinę mozaiką. Vulgarus, grubus "religinių" koliojimas. Pastanga bet kurios moralės dėsnius išplėsti iš religijos mokslų. Pristatyti religiją stengiasi kaip "kapitalizmo - imperikalizmo" talkininkę; tai ir yra "sovietinio ateizmo" arkliukai.

Su šitokiu "moksline" metodu reiškiasi ir "LTSR Ateizmo muziejus" Vilniuje.

Tas propagandinis veikimas tėra, tačiau, pa-

Australijos padangėje

ANTANAS LAUKAITIS

Kaziuko mugė ir kiti įvykiai

Kaip ir kiekvienais metais, taip ir šiais Sydnėje įvyko tradicinė Kaziuko mugė. Ankstyvesniais metais šios mugės vykdavo Bankstowno Lietuvių Namuose, tačiau dabar ten yra baigiamas statyti naujas licenzijuotas lietuvių klubas ir patalpomis nebuvo galima naudotis. Šių metų mugė įvyko lietuvių laikomos bažnyčios parapijos salėje. Po pamaldų, kuriose skautai dalyvavo uniformuoti, visas kermėšius prasidėjo gretimoje salėje, kurios šonuose buvo išstatyta įvairiausių lietuviškų medžio ir dailės darbų, kai lygiai taip pat mūsų lietuviški kioskai pardavinėjo laikraščius, knygas, plokšteles ir kt. Jaunimo kongreso atstovės kaito prie kugelių, dėrelių, koldūnų ir kitokių skanumynų, kai skautai, sportininkai ir kitos jaunimo organizacijos didžiausią biznį varė su baronkomis, vaisvandeniais ir kitais šauniaisiais gėrimais. Oras pasitaikė labai puikus, todėl išalkusių ir dar daugiau ištroškusių, buvo labai daug ir jaunimas prakaituodami šiaip taip išstengė aptarnauti savo gausius svečius. Jeigu Amerikoje lietuviai džiaugiasi valgydami Andriulio sūrius, tai mes čia turime, gal nei kiek neblogesnius ir lietuviškus Jurjono sūrius, kurie mugėje ir buvo labai populiari, ypatin-gai su šviežiom baronkom. Sydnėjaus lietuviai mėgsta savo Kaziuko mugę ir visuomet atsilanko į jas gausiai, tuo pačiu duodami ir savo jaunimui truputį pasipelninti. Šios mugės pelnas tapo paskirtas vietinei lietuvių savaitgalio mokyklai.

Prieš kelias dienas į Sydnę iš Amerikos atvažiavo mokytoja Giedra Gustaitė, kuri yra pasirašiusi vieniems metams su šios valstijos švietimo departamentu mokytojavimo kontraktą. Giedra yra kilusi iš Los Angeles, Californijos, kur baigė universitetą. Gyvendama Amerikoje buvo aktyvi ir lietuviškame gyvenime, dalyvaudama skautų akademikų ir kt. veikloje. Sydnėje ji mokytojauja vienoje iš didžiųjų Randwick gimnazijų, kai ją čia globoja mūsų buvusi Jaunimo Kongreso atstovė Violeta Bitinaitė, kuri taip pat yra gimnazijos mokytoja. Sydnėjaus jaunimas tikisi, kad Giedra plačiai ir čia išjungs mūsų lietuviškąją veiklą, kai šiek tiek apsipratus su visu australiškuoju gyvenimu, žada savo išpūdžiais pasidalinti ir su Dirvos skaitytojais.

prasta. režiminė apgavystė. Neturėjęs progos išrašyti šių minčių į minimo muziejaus lankytojų knygos puslapius, skelbiu jas "Dirvoje".

Lankytojas

Vis dažniau ir dažniau Sydnėje pamaldų metu galima išgirsti naują moderniąją bažnytinę muziką. Ją suorganizavo jaunimo draugas ir auksarankis, prie visko tinkąs Algis Plūkas, padedant savo giesmėmis jaunosioms mūsų dainininkėms Z. Belkutei ir Gr. Žigaitytei. Visos šios moderniosios muzikos pagrindas yra jaunųjų muzikos kapela, kuri su gitaromis, būbnais ir kitais muzikos instrumentais išpildo šias modernias, bažnytines giesmes. Senesniesiems lietuviams šios muzikos išpildomos giesmės bažnyčioje, nelabai patinka ir klebonas P. Butkus yra gavęs nemažai nusiskundimų, tačiau jaunesiems tai yra jau lyg ir būtinas reikalas ir kada tik būna šios pamaldos, tai ir bažnyčioje jaunimo atsilanko daug. Atrodo, kad gitaros ir būbnai senųjų iš bažnyčios neišvays, o jaunųjų daugiau pritrauks.

Su naujaisiais mokslo metais universitetuose ir aukštosiose mokyklose, Melbourne, Moderniųjų Kalbų Mokykloje ir vėl prasidėjo darbas Lituanistiniuose Kursuose, kurie praeituose metuose turėjo ypatingai gerą ir gražų pasisekimą. Kursų vedėjas yra mokytojas Petras Sungaila, kai mokytojaus sekan tieji mokytojai: Jūratė Tender, Jonas Meiliūnas ir Alina Karazijienė. Pernai metais kuriuose buvo 49 studentai ir juos baigė 34. Šiuos kursus įsteigė korporacija "Romuva" ir dabar jais rūpinasi specialus komitetas, kurį sudaro: pirminkas A.E. Liubinas, V. Simankevičius, K. Prašmutas, J. Juška, V. Kružienė ir K. Keblys.

Melbourn mieste, vienoje valstybinėje bibliotekoje, prieš daugelį metų miręs mūsų žinomas visuomenininkas ir kultūrininkas Antanas Krausas įsteigė "Lietuvišką Skaityklą", kuri veikia visą septyniąsias dienas savaitėje. Čia be vietinių lietuviškų ir kitų pasaulio laikraščių, galima rasti ir lietuvišką enciklopediją (taip pat ir pirmuosius toms anglų kalboje) kartu su daugeliu kitų lietuviškų knygų ir periodinių leidinių. Ši skaitykla ir biblioteka lietuvių tarpe yra populiari ir ateityje norima oro paštu užprenumeruoti daugiau pasaulinės lietuvių spaudos ir žurnalų.

WANTED 1ST CLASS SKILLED ALL AROUND MACHINE HANDS and WELDING & BRAZING HANDS Steady work, overtime & fringe benefits. WALCO ENTERPRISE INC. 13159 Stephens WARREN, MICH. 313-754-5810

(18-24)

WANTED 1ST CLASS SKILLED TURRET LATHE—2d Shift Set-up and operate ram type turret lathe. Experienced, hourly rate plus 10 pct. night premium. Fringe plus profit sharing. JERGENS, INC. 19320 REDWOOD AVE. (Off Nottingham) 486-23100, Ext. 55 CLEVELAND, OHIO

(21-27)

Windsoro Aušros kvartetas su deklamuotoja Laima Tautkevičiūte Daytono suruoštame Vasario 16 minėjime.

DIRVA THE LITHUANIAN NEWSPAPER

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103
Telephone: (216) 431-6344

MAILING ADDRESS

P. O. Box 03206, Cleveland, Ohio 44103

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CLEVELAND, OHIO •
PUBLISHED TWO TIMES A WEEK EVERY WEDNESDAY AND
FRIDAY BY AMERICAN LITHUANIAN PRESS RADIO ASS'N. VILNIS,
INC. • SUBSCRIPTION PER YEAR \$13.00 • SINGLE COPY 15 CENTS.

EDITOR VYTAUTAS GEDGAUDAS

DIRVA ISEINA TREČIADIENIAIS IR PENKTADIENIAIS •
PRENUMERATA MEAMS \$13.00, PUSEI METŲ \$7.00 • ATSKIRO
NUMERO KAINA 15 CENTŲ • STRAIPSNIAI TRUMPINAMI IR
TAJSMO REDAKCIJOS NUOŽIŲA • NESPAUSDINTI STRAIPSNIAI
GRAŽINAMI TIK AUTORIAUS PRASANT • PAVARDE PASIRASYTI
STRAIPSNIAI NEBŪTINAI IŠREISKIA REDAKCIJOS NUOMONĘ • UŽ
SKELBIMŲ TURINĮ IR KALBĄ REDAKCIJA NEATSAKO.

SOVIETINĖS BUITIES "SMULKMENOS"

Kiekvienas sovietinis leidinys (ir ok. Lietuvos) mėgsta dėti savo skaitytojų laiškus, kuriais šie nusiskundžia buities "smulkmenomis". Griozdiška ir negyvenimiška, ekonomine utopija atremta buitis, tvarkymasis, patarnavimų kaita sovietinėje valstybėje pagamina aibes keisčiausių nesupratimų, laisvam pasauliui net nesuprantamų konfliktų.

Imama pripuolamai "Komjaunimo Tiesą", leidinį skirtą ūpui kelti, savo nesekmes baltinti, o atardame ir šiame leidinyje aimanai, skundus ir prakeikimus dėl įvairiausių buitinių bėdų.

Štai visa skiltis, skirta laiškam, verkslenantiems dėl buities "smulkmenų" (Nr. 18):

-- Gyvenu mieste. Eina į cheminę valyklą. Parašyta, kad įmonė atidaryta po pietų trečią valandą. Ateinu -- uždaryta. Sako -- atidare dvi dešimt minučių po trijų, vėliau uždare -- daugklentų prieš piet buvo. Nuotaika bematant sugedo, nes man savi planai...

-- Atidaviau į siuvyklą drabužį siūti. Data aiškiai užrašė -- gruodžio 25. Nueinu -- nepasūtta. Siuvykla plano neįvykdė. O man savi planai...

-- Kasdien nemažai laiko mums tenka sugaišti maisto prekių parduotuvėse, lūkuriuojant prie vienkio ar kitokių produktų. Kantresni ramiai laukia savo eilės, o ne taip kantrūs, žiūrėk, jau pradeda murmėti. Pasitaiko dar, kas be eilės taiko, sujuda visi pirkėjai.

Tačiau yra nerašyta išimtis, kad be eilės sėniamas. Tad, Vilniaus maisto parduotuvėje Nr. 40 kad be eilės atėjusi senučiukė paprasčiausiai duoti jai be eilės 100 gramų "daktariškos"...

"Daktariškoji" sovietiniu žargonu yra degtinė. Gi degtinė, kaip maistas, parduodama maisto parduotuvėse. Beje, tos prekės visad daug.

Štai transporto bėdos. Neįmanoma iš Lazdijų nu-

vykti autobusu į Akmenę. Ant sienos iškabintas portogras (išviršiniai) transporto grafikas. Bet ant to "plano" trumpai ir lakoniškai byloja skelbimėlis "autobusas sugedo". Kas atvyko iš kito autobuso į šią, autobusų sankryžą, nežino nė kiek laukti, kol autobusas bus pataisytas. Kartais rašo nusivylęs pilietis, yra kitas skelbimas "autobusas nevažiuos dėl blogo kelio".

Į skundus atsakoma. Tvirtinama, kad "transportas nuolat tobulėja". Atsakoma negreit, dažniausiai tada, kada skundėjas jau pamiršo tą nelentą gaisrą.

Šie buitiniai spąstai ant kiekvieno kampo gauda sovietinį pilietį. Skausmingi sovietinės okupacijos metai ir lietuvius įkalino į sovietinės buities vargą. Aukščiausi dėstytojų buitinės smulkmenos ištikrųjų yra ne tik smulkmenos laisvos verslinės iniciatyvos pasulyje. Cheminė valykla rūpestingai laukia kliento, kuris valyklos paslaugumui turi būti patenkintas. Siuvykla pasiūsiu laiku užsakytą drabužį. Niekas nestovi eilėje maisto parduotuvėse, nėra problemų su "senučiukėmis", kurios ketina be eilės išiveržti į eilę. Šlubuojantis transporto grafikas nebuvo žinomas laisvos Lietuvos transporte.

Kitaip yra toje sistemoje, kur tiksliai kyšio stūmis yra garantuotapriešmonė tobulėti, tai yra laiku pasiūti drabužį ar išvalyti jį valykloje. Kitaip yra sistemoje, kurioje pusei šimto metų pralinkus vis eilės prie maisto krautuvų, prekės vis "deficitinės".

Todėl tos "smulkmenos", kurios nežinomos laisvos rinkos apyvarčioje, sovietinėje sistemoje nėra "smulkmenos", bet buities "stambmenos". Dėl jų, dieną iš dienos, žmonės gaišta, vargsta, nervuojasi, barasi, stumdosi eilėse ir vis be vilties, kad rytoj bus geriau... (č.p.)

laiškai Dirvai

AR DERA OBJEKTYVIAI ISTORIKUI VARTOTI

"NEAPIBRĖŽTAS IR TĄSIAS SĄVOKAS"?

1972 metų "Sėjoje" (Nr. 4) su domumu perskaičiau net du Prano Čepėno, mūsų istoriko enciklopedininko, rašinius: "Informacija svetimomis kalbomis" ir

"Pastabos dėl M. Krupavičiaus atsiminimų". Ypač į akis krito jo duodami kitų asmenų padarytų klaidų atitaisymai ir įvairių istorinių duomenų papildy-

mai, paaiškinimai. Daugeliu ty dalykų teko net į kartotekines korteles susirašyti.

Nurodinėdamas Encyclopedia Britannica kai kurių žinių apie Lietuvą netikslingumą Pranas Čepėnas štai kaip vienoje vietoje rašo: "Betgi labiausiai klaidingai ir sujaudintai informuojama apie pirmąją 1919 m. rusų bolševikų okupaciją. Autorė skelbia, kad A. Voldemaro vyriausybė esą pasitraukusi į Kauną, o 1919 m. sausio 17 d. buvęs ir Kaunas bolševikų okupuotas. Tokias informacijas skleisti nedovanotina!" Ir toliau, pačią teisybę jis šitaip nusakao:

"Iš tikrųjų 1918 m. gruodžio mėn. pabaigoje A. Smetona, A. Voldemaras, M. Yčas ir kiti, dar prieš okupuojant bolševikams Vilnių, pasitraukė į užsienį (pabrūkimas mano -- L. B.), bet ne į Kauną. 1918 m. gruodžio mėn. 26 d. buvo sudarytas advokato m. Sleževičiaus antrasis laikinosios Lietuvos vyriausybės ministrų kabinetas Vilniuje, kuris, Rusijos raudonajai armijai į Vilnių artėjant, pasitraukė į Kauną, bet kurio (Kauno -- L.B.) raudonajai armijai nepavyko užimti. M. Sleževičiaus vyriausybė pradėjo intensyviau organizuoti pasipriešinimą bolševikams ir apgynė ne tik Kauną, bet pagaliau bolševikai buvo išvaryti iš Lietuvos".

Šis atitaisymas - pataisyimas šimtu procentų priimtinas, jei jame nefiguruotų tie nelemti trys žodžiai -- "pasitraukė į užsienį".

Man atrodo, kad tasai "pasitraukimas" priklauso, paties Prano Čepėno žodžiais, kitoje minėto žurnalo vietoje tartais, -- prie "neapibrėžtų ir tarsi sąvokų", kurių apščiiai užtikinama monografijoje "Mykolas Sleževičius", ypač Kazio Škirpos rašinyje "Pakeliui su Mykolu Sleževičium". Ten, pvz., rašoma: "Prof. A. Voldemaras, užot pats griebsęs ginklo ir kreipėsis į sostinės gyventojus ir visą tautą, kad stotų prie ginklo gelbėti Vilnių ir tėvynę, rengėsi pasitraukti į užsienį ginti Lietuvos reikalą plunksna ir žodžiu. Su juo į užsienius rengėsi išvykti ir A. Smetona." (psl. 200). Ši savito teiginį K. Škirpa dar suvertina žodžiais: "Motyvų šioms jų kelioms su rasti nebuvo sunku. Pirmasis -- dalyvauti taikos derybose Paryžiuje, antrasis -- pasirašyti Berlyne paskolą Lietuvai". O tos monografijos vieno periodo literatinė versijoje -- romane "Sunkiausių kelių" -- mūsų iškiliusis ir sumanusis romanistas Jurgis Gliudą tą "pasitraukimą" dar vaizdingiau apibūdina tariamais Vytauto Bičino žodžiais: -- Reikiu frakcijos protestą, atsakingų kabinetų narių bėgimas iš Lietuvos teikiama didelė psichinė smūgis visiems kas dirba dėl Lietuvos valstybės atstatymo". (psl. 86). Ir čia pat J.G. priduria, kad komitragiškas Liudas Gira Bičino žodžius sekundavęs visos Lietuvos vardu.

Dar daugiau, Anot Prano Čepėno, ir M. Krupavičiaus "atsiminimų dalis -- "Nepriklausomybės Aušra" -- baigiama skaudžiausia kraštiečių smūgiu, būtent, -- 1918 m. pabaigoje Lietuvos valstybės vadovaujamų asmenų -- A. Voldemaro, A. Smetonos, M. Yčo -- pasitraukimu į užsienį, priduriant, kad esą jie nepaklausė daugelio asmenų atkalbinėjimų nepalikti Lietuvos ir ją palikę neišlikim likimui.

Man taip pat atrodo, kad objektyvus istorinių įvykių vertintojai turėtų atkreipti savo dėmesį ir į Aleksandro Merklio knygą -- "Antanas Smetona". Jo visuomeninė, kultūrinė ir politinė veila", -- kur psl. 220 štai kas rašoma: "Pasirašęs šimto milijonų markių paskolos sutartį, A. Smetona 1918 m. gruodžio 31 d. iš Berlyno sugrįžo į Kauną, o ne į Gardiną, apie kurį to pat "Sėjos" numerio kitoje vietoje ką išskaitome: "Iš tikrųjų Valstybės Taryba puose lėjo rusų gen. Kondratavičiaus pasiūlymą keltis į Gardiną ir tik M. Sleževičius iš anksto buvo nusistatęs keltis į Kauną ir 1919 m. sausio mėn. 2 d. vyriausybę perkėlė į Kauną". (psl. 59)

Šito rašinio gal nė nebūčiau lipdęs ir neįkyrėjęs spaudai ir jos skaitytojams, jei tame pat "Sėjos" numeryje nebūčiau užtikęs tokios informacijos: "Šiuo metu Pranas Čepėnas kar-

GEN. S. RAŠTIKIO ATSIMINIMŲ TREČIAJĄ TOMĄ PERSKAIČIUS

(2)

A. ŠOVA

Jau nuo Napoleono laikų kariniai reikalai nesiribojo vien krašto apsaugos ministerijos ribose, nes valstybės saugumo reikalus negalima buvo atskirti nuo valstybės administracinių aspektų. Krašto apsaugos, administracijos ir visuomenės (tautos) veiklos ribos turėjo plėstis ir plėtėsi.

Kai 1939 metų pabaigoje gen. St. Raštikio santykiai su politine vadovybe kiek pašlijo, "Vairo" redaktorius T.B. Dirmeikis kreipėsi į kariuomenės štabą, ir paprašė straipsnio "Politinės ir kariuomenės vadovybės santykiai". Išneinant iš pareigų straipsnį, teko rašyti man. Pasirašiau su laipsniu ir pavarde. "Vairo" redaktorius T.B. Dirmeikis, gavęs straipsnį, man skambino ir prašė ar aš nesutikčiau rašini papildyti viena pastraipa.

Šova: -- Būtent kokia? Dirmeikis: -- Kad ir politinė vadovybė turi teisę kontroliuoti kariuomenės vadovybės veiksmus.

Straipsnį rašydamas turėjau galvoje karinius reikalavimus, todėl politinę pusę buvau išleidęs. Sutikau prašomą pastraipą pridėti. Dėl šio straipsnio aš jokių prieštų, ar užmetimų nesu gavęs. Gen. St. Raštikis ankstyvesniuose atsiminimuose mini "Vaire" prieš kariuomenės vado asmenį nukreiptą straipsnį. Kiek atmenu kito straipsnio, liečiančio kariuomenės vado asmenį. Rašydamas turėjau galvoje tik patį reikalą, bet ne asmenį. Atstovavau kariuomenės štabo nuomonę ir pažiūras.

Mūsų kariuomenės su vyriausybe santykiai per visą Nepriklausomybės laikotarpį buvo jautrūs, ypatingai po 1934 m. birželio 7 d. įvykių, kai vien tik iš Kauno igulos buvo pašalinta iš kariuomenės daugiau kaip 90 karininkų, jų tarpe virš 20 su aukštojo mokslo. Krašto ramybė buvo sudrumsta, prezidento A. Smetonos vadovavimas pradėjo braskėti.

Kariuomenės vadui gen. St. Raštikiui kariuomenės žymiai padidinus ir perorganizavus, manne atrodė, kad karininkus paverti paklusniais diktūros įrankiais būtų buvę pavykę. Valstybės prezidento A. Smetonos ir Kariuomenės Vado įtaka tautoje ir kariuomenėje buvo įleidus šaknis ir įėjusi į mūsų tautos supratimą ir nuotaikas, tačiau jos apybraiža neįeina į šio straipsnio ribas.

Man buvo įsakyta dalyvauti pašalinamų iš ka-

riuomenės karininkų degradavimo procedūroje. Turiu pasakyti, kad degradavimo eiga ir vykdymas mane pritrenkė. Grįžtant į namus man prisiminė 1866 metų vokiečių - austrų karas ir susidarė vaizdas: Maršalas Moltke ant Licipano skuba į Vieną diktuoti austrams pergalės sąlygų. Bismarkas tuo tarpu nutveria Moltkę ir su laikydamas jį, sako: "Palauk, palauk neskubėk, reikės bendrai gyventi". Galvodamas, priėjau išvados, kad mūsų vyriausybėje nebuvo netik valstybininko, bet net protinogo žmogaus.

1934 metų įvykius ir reaguojimą į juos, laukiau daugiau kaip "Schoenheits Faeller". Tuo laiku kiekvienam turėjo būti aišku, kad esame didelių įvykių išvakarėse, laiko žaizdoms užgydyti ir klaidoms atitaisyti nebebuvo.

Nenorėčiau ir su gen. St. Raštikiu sutikti ir dėl 1926 metų gruodžio 17 dienos perversmo motyvų ir įvykdymo kaltės. Pirmiausia mūsų vadinau demokratiniam laikotarpyje į kariuomenę buvo žiūrima kaip į bereikalingą dalyką. Krašte buvo korupcija, intrigos, kulturkamfais. Vietoj kad skyrus vadais daugiausi patyrusius ir geriausius, 1920 metais kariuomenės vadu buvo paskirtas jaunas ir nepatyręs karininkas K. Ladiga. Vietoje ginti Vilnių ir Nepriklausomybę, mes nieko negynėm. Ladigos pasiūlytas veikimo planas koalicinės vyriausybės ir steigiamo seimo atstovų, jų tarpe ir M. Krupavičiaus buvo entuziastiškai priimtas.

Šia proga norėčiau priminti, kol dar yra gyvi liudininkai, šį Ladigą charakterizuojantį įvyki. 1921 metais Alytuje, IVtos divizijos daliai vadai, išvykstančiam Ladigui surengė atsisveikinimo pobūvį. Nuotaikoms išsisiurbavus vyko sekantis dialogas:

Ladiga vienam iš pulko vadų: -- Ar Tamsta žinai, kad genijai ir talentai visada prieš mokslą?

Oponentas: -- Tamstau save laikote, genijum ar talentu?

Ladiga: -- Mažiausiai talentu.

Gen. St. Raštikis paskutiniame savo atsiminimų tome rašo ir apie priesaiką Sovietų Sąjungai lietuvių 29 korpuse ir Vietinėje Plechavičiaus Rinktinėje (organizuojamos prie vokiečių SS policijos). Abiem atvejais priesaikos reikalai buvo mano žinioje. Tiek korpuse, tiek Vietinėje Rinktinėje laiko užteko priesaikos klausimą visapusiškai išsiaiškinti. 29 lietuvių korpuse, lietuvių vadovybei buvo labai svarbu lietuvių karių ir dalių išlaikymas; gi Vietinėje Rinktinėje Lietuvos kariuomenės atkūrimas. Štai ką sako VLIKO 1944 metų Vasario 16 d. atsisaukimo 8-tasis punktas:

"Didžiai vertindami tautinių karo pajėgų reikšmę kovoje dėl Lietuvos išsilaisvinimo, komitetas visokeriopai remia Lietuvos kariuomenės atkūrimą". Vietinė Rinktinė buvo VLIKO establishment. Visi vokiečių SS policijos vado ir vokiečių okupacinės valdžios reikalavimai ir parėdymai Rinktinėi buvo tuojau perduodami VLIKui. Dėl priesaikos buvo gautas štai koks atsakymas: Ir principo žmonėms, kaip dr. Z. Ivinskis, kai priesaika teks laužyti, Hitlerio gyvųjų tarpe nebus". Taigi, mes negalėjome prarasti didelio dalyko dėl menkiesio -- iš eiti iš kelio dėl takelio.

29-tam korpuse atsisakė priesaiką priimti tik vienas 259-tojo šaulių pulko lietuvis. Vietinėje Rinktinėje vadovybės buvo prieita išvados padaryti štai kaip: Gen. P. Plechavičius su pulk. O. Urbonu išvyks inspektuoti, gi prisijusią SS policijos vado priesaikos tekstą ir įsakydamą priesaiką įvykdyti perduosiu aš. Taip ir buvo padaryta.

Kariuomenėje buvo daug gerų lietuvių, gerų žemaičių, bet nevysi ir gerieji tiko būti ministrais, kariuomenės, divizijų ir dalių vadais. Gen. V. Nagevičius buvo keistuolis Lietuvoje, keistuolis čia ir Amerikoje. Kariuomenės vadovybei reikalingi ne keistuoliai, bet protingi žmonės -- galvos.

Norėčiau apie pulk. Urboną, gen. St. Raštikį papildyti. 1927 metais pulk. O. Urbonas buvo paskirtas II-sios divizijos vadu, gi 1929 metais kariuomenės inspektorium, t.y. antruoju asmeniu kariuomenėje. 1933 metais rugsėjo 8 d. Ramovėje 2-jo pėstininkų pulko vado Čiapliko buvo sąmoningai išprovokuotas. Vietoj pašalinus iš kariuomenės pulk. Čiapliką, atleistas pulk. O. Urbonas nesilaikant net elementarinių teisingumo bei korektiškumo dėsnių, nors kariuomenės drausmės atstatymas ir kariuomenės mokymų nuopelnai priklausė pulk. O. Urbonui.

Inž. Augustaičiui valia galvoti ir rašyti, kad gen. Vitkausko paskyrimas kariuomenės vadu ir žygiui į Vilnių vadovavimas buvo sovietų pastangų išava, tačiau gen. St. Raštikis žino kaip tikrai buvo. Gen. St. Raštikis rašo, kad inž. Augustaičio mintis verta persvarstyti. Man nesuprantamas buvusios padėties faktų iškraipymas. Ar netiksliau ir geriau prisiminti atsakomybę sau, bent už tuštumos sudarymą, kurią užėmė gen. V. Vitkauskas, gen. St. Raštikiui iš pareigų pasitraukus.

WANTED
EXPERIENCED
MOLDERS
STEADY WORK FOR QUALIFIED
MEN.
FRINGE BENEFITS
WARREN ALLOY FOUNDRY
32800 MOUND RD.
WARREN, MICH.
313-939-6620

Venezuelos jaunimo kronika (1)

MODERNI DRAUGONĖ

JURATĖ STATKUTĖ — DE ROSALES

Pagalvojus apie pernykštį Jaunimo Kongresą, grįžta atmintin viena sena daina:

Pirko tėvulis šoblaį
Jaunam raitužėliu
Vainon vajavocia

Apmokėjo sumokėjo tē vūžiai šimtą tūkstantėlių už Jaunimo Kongresą, ir gal nē patys nenumanē kiek jie tuomi šoblaų prigamino ir kiek dar vainos bus privajavota.

Grįžo jauni raitužėliai iš Kongreso į Venezuelą, drangiai, trankiai nusiteikę.

Vos vos spėjo jie pirmu kartu susirinkti, tuoj išteigė Pasaulio Jaunimo Sąjungos Venezuelos skyrių. Negaišdami laiko ant tokių mažmožių kaip statutai ar finansai, išrinko jie pirmininką, tas savo ruožtu ad hoc pasiskirstė padėjėjus ir vienbalsiai visi nubalsavo veikimą pradėti nuo... iškylos į pajūrį.

Naujai išdaigtos organizacijos susisiekimo kanalai dar buvo tokie švieži, jog ne visų Venezuelos miestų jaunimėlis laiku sužinojo apie bendrą iškylą, ir kelionės į pajūrį dieną apie pusę dalyvių trūko. Tačiau tie kurie susirinko, sumetė iš savo kišenių pinigą autobuso išnuomavimui ir nurūko jie jūros link.

Mano žirgelio
Žirgo juodbėrelis
Iš jo nastrelių
Dūmai dūmavo

Šiandieną žirgelių nebėra, bet yra autobusai. Jei Tu, skaitytoja, galvoji, kad mūsų atžalynas taip saupaprastu autobusu į pajūrį važiuo -- tai Tu labai klysti.

Savo autobusą jie aptraukė dviem per visą ilgį išrašytais ispaniškais šūkiais: "Laisvės Lietuvai" ir "Lietuva nori būti laisva". Kai važiuo pro greitkelio sargybą, ši tik sužiūro, tik sužiūro į užrašus. Modernios lietuviškos draugonės vadas šūktelėjo autobuse sėdintiems: "Vaikai, jei į kalėjimą, tai visi drauge!". "Valio!" atsakė draugonė vienbalsiai. Tačiau dideliame visų apsilvilimui, į kalėjimą nukeliauti neteko, nes sargyba matyt nusprendė, kad demokratinėje ir laisvoje santvarkoje, kiekvienas turi teisę reikalauti laisvės kaip ir kur jam patinka. Pažvelgę į sveikus, atvirus mūsų jaunimo veidus, sargybiniai be žodžių autobusą praleido tolimesnėn kelionėn.

Kur jie pakeliui besustojo, autobuso pasisėkimas buvo toks, kad iškylos metu tapo sutarta ši užrašų išradimą panaudoti tolimesniam veikimui.

Ar jau visi sugulę,
Ar jau visi sumigę,
O dar mano motinėle
Man vartelius atkėlė.

Caracaso mieste, keliose stambesnio susisiekimo sankryžose iš nakties atsirado aukštai virš gatvės pertempti užrašai: "Libertad para Li-

tuania" -- "laisvės Lietuvai".

Paslaptinga rankatuos užrašus užkabino. Dar keistesnis buvo užrašų gamybos būdas. Nepatikrinti šaltiniai pasakojo, kad tam tikslui būdavo pasiskolinamas kur nors mieste kabantis medžiaginis užrašas. Užrašą iš baltinus naminėje skalbimo mašinoje, ant jo būdavo užrašomi savo žodžiai. Sulietuvintas skelbimas vėliau grįždavo kaboti į tą pačią vietą, iš kurios praeitą naktį jis buvo dingęs...

Leido paleido tėvas sūnelį
Laukelin pasulioti,
Žirgelio muštravoti.

Susirūpino mūsų kolo nijos žilos galvos. Nebe žinia ką su tuo nenuoramu jaunu bedaryti... Reikia kaip nors tą trykštančią energiją pažaboti reikia jai geresnio darbo duoti.

Jaunimo Sąjungos Venezuelos skyriaus pirmininkas buvo pakviestas pilnateisio nariu į Venezuelos Bendruomenės Centro Valdybą nuo pat pirmos jaunų skyriaus įsteigimo dienos. Taigi, bendru susitarimu, Centro Valdyba pavedė jaunimui PAČIAM suruošti

Vasario 16 d. minėjimą Caracase.

Laikas atėjo jauniems susipažinti su "tikraisiais" organizacinio darbo vargais. Teparagauja jie patys to skonio, kai organizatorius minėjimą savos kišenės pinigais turi apramstyti ir savo darbo prakaitu aplaistyti.

Tesimoko jaunimas. Jei kas jiems nepavyks gerai atlikti -- ach, mes tėviško atleidimo akimis į tai pažūrėsime. O praeis viskas ramiai, tarp savųjų.

Oi, aš užsikelsiu
Ryt anksti ryteli,
O aš išeisiu
Ant didžiųjų dvarelių.

Suskambejus telefonui, atsakau, ir girdžiu jauną balsą: "Žinai požia, mes šiemet nedarysime tokio Vasario 16-tos minėjimo, kaip visuomet buvo daroma. Mes tvarkysimės KITAIP".

(Bus daugiau)

TRUCK DRIVER OPPORTUNITY

Semi-drivers needed for over-the-road auto hauling. Applicant must meet Department of Transportation requirements and have good driving record. Call Jack Lewis, 313-326-3300. AUTOMOBILE TRANSPORT INC. Wayne, Michigan An Equal Opportunity Employer (17-23)

PIRMAS ŽINGSNIS EUROPON

J. ŠOLIŪNAS

Darbai vyksta pilnu tempu. Sportininkai treniruojasi, o įvairūs veikėjai ieško būdų ir priemonių kaip sukaupti pakankamai lėšų kelionės išlaidoms padengti.

Žinoma, nevisi sportinės išvykos dalyviai yra chicagiečiai. Užtat ir sportinis darbas vyksta įvairiausiose sporto salėse; nuo Atlanto pakraščio, ligi tolimojo Pacifiko.

Chicaga netrukus turės laimės pamatyti išvykos rinktinę kandidatų. Mat, kovo mėn. 24-25 dienomis Chicagoje įvyksta pirmosios atrankos varžybos. Šitoje varžybose dalyvaus apie 50 sportininkų. Čia

atvyks daugumas Clevelando Žaibo tinklininkų, bei keliasdešimt krepšininkų iš įvairiausių vietovių. Labai daugelį krepšininkų pamatysime tik pirmą kartą. O pamatyti bus ko.

Štai jau žinoma, kad atrankinėse varžybose dalyvaus Australijos

J. KINČINAS, Neries kandidatas rinktinėn.
Z. Degučio nuotrauka

NERIS -- Jesevičius, Varnas, Butkus, Kinčinas, Stankevičius, Miknaitis, Galinaitis, Modestas, Molis ir Tauginas;

LITUANICA -- Abramavičius, Sabutis, Vaičkus, Juška, Baris, Naujokas, Šakys, Genčius, Palubinskas, Puidokas;

KANADOS LIETUVIŲ RINKTINĖ -- Underys, Rautinš, Kaknevičius, Stonkus, Miiontas, Ignatavičius, Vaičieliūnas, Nekrašius, Burdis, Kar Nekrašius, Burdis, Karzragis, Brinkmanis;

RYTŲ AMERIKOS RINKTINĖ -- Gineitis, Aneliasukas, Barūnas, Bškauskas, Miklas, Šilingas, Janukaitis, Navickas, Čekauskas ir Muhlada.

ATRANKINIŲ ŽAIDYNIŲ PROGRAMA:

Kovo mėn. 24 dieną -- šeštadienį -- Moterų tinklinio rungtynės -- 12 val.

Vyrų krepšinio: Lituanica (pastiprinta) -- Rytų Amerikos rinktinė -- 2 val., Neries -- Kanados lietuvių rinktinė -- 3:30 val.;

Kovo mėn. 25 dieną -- sekmadienį: Vyrų krepšinio tęsinys -- 12 val.

Moterų tinklinio rinktinė -- Chicago Rebels -- 1:30 val.; Vyrų krepšinio baigminės rungtynės -- 3:30 val.

Žaidynių vieta: Marquette Parko sporto salė (Marquette Rd. ir Kedzie Ave.).

Tikimasi, kad visa lietuviškoji Chicagos visuomenė atvyks pamatyti šio vienintelio, nepaprasto įvykio.

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

WANTED JOURNEYMEN or 1ST CLASS
DIEMAKERS
Experienced molding dies, line & stamping. Also
MACHINE HANDS
Excellent working conditions, all benefits, overtime, Blue Cross, life & health insurance, paid holidays, vacation, retirement.
CLOVER TOOL & MANUFACTURING
130 N. GROESBECK
MT. CLEMENS, MICH.
(18-21)

OPERATORS
BRIDGEPORT
JIG BORE
SHAPERS
SURFACE GRINDERS
Must have job shop experience
ALSO
TOOL ROOM TRAINEES
PEAK IND., INC.
5320 Oakman Blvd.
Dearborn, Mich.
(20-26)

PODAROGIFTS, INC.

PRANEŠIMAS

DĖL DOLERIO KURSO PAKEITIMO.

Skelbiame oficialų dolerio kurso nustatymą pagal apskaičiavimą

\$1.35 už rublį.

PODAROGIFTS, INC. — yra VIENINTELĖ firma Amerikoje, gaunanti VNESHPOSYLTORGO kvotas automobiliams specialiomis dolerio kainomis:

ZHIGULI VAZ 2101	\$3520.00
MOSKVICH 412 IE	\$3570.00
MOSKVICH 408 IE	\$3285.00
ZOPOROZHETS ZAZ 968	\$2250.00

PODAROGIFTS, INC. — VIENINTELĖ firma Amerikoje, siunčianti dovaninius sertifikatus per VNESHPOSYLTORGĄ be jokių tarpininkų, bankų, ir kt.

PODAROGIFTS, INC. — yra VIENINTELĖ firma Amerikoje, kuri priima užsakymus PREFERENTIAL ROUBLE CERTIFICATES — SPECIALIOS PIRMININYBĖS PAŽYMEJIMAMS kiekvienas po \$2.60 ir pristato šiuos užsakymus tiesioginiai per VNESHPOSYLTORGĄ aukštos kokybės prekės gaunamoms specialiose krautuvėse ir priekiu sandėliuose daugelyje dideliuose miestuose LIETUVOJE ir USSR.

PODAROGIFTS, INC. — gauna iš VNESHPOSYLTORGO pranešimą apie kiekvieno užsakymo įvykdymą ir painformuoja siuntėją.

PODAROGIFTS, INC. — yra VIENINTELĖ firma Amerikoje, pateikianti persiuntimo įrodymus, atitinkančius jos susitarimą su VNESHPOSYLTORGU.

Klijentų patogumui, užsakymus galima paduoti bet kuriai prie mūsų prisijungusiai firmai:

Globe Parcel Service, Inc., 723 Walnut St., Philadelphia, Pa. 19106

Cosmos Parcels Express Corp., 488 Madison Ave., New York, N. Y. 10022

Package Express & Travel Agency, 1776 Broadway, New York, N. Y. 10019

arba tiesioginiai į mūsų vyriausią įstaigą:

PODAROGIFTS, INC.

240 FIFTH AVENUE (tarp 27 28 g-vės), New York, N. Y. 10001

Tel.: (212) 685-4537

KŪRYBA IR MOKSLAS

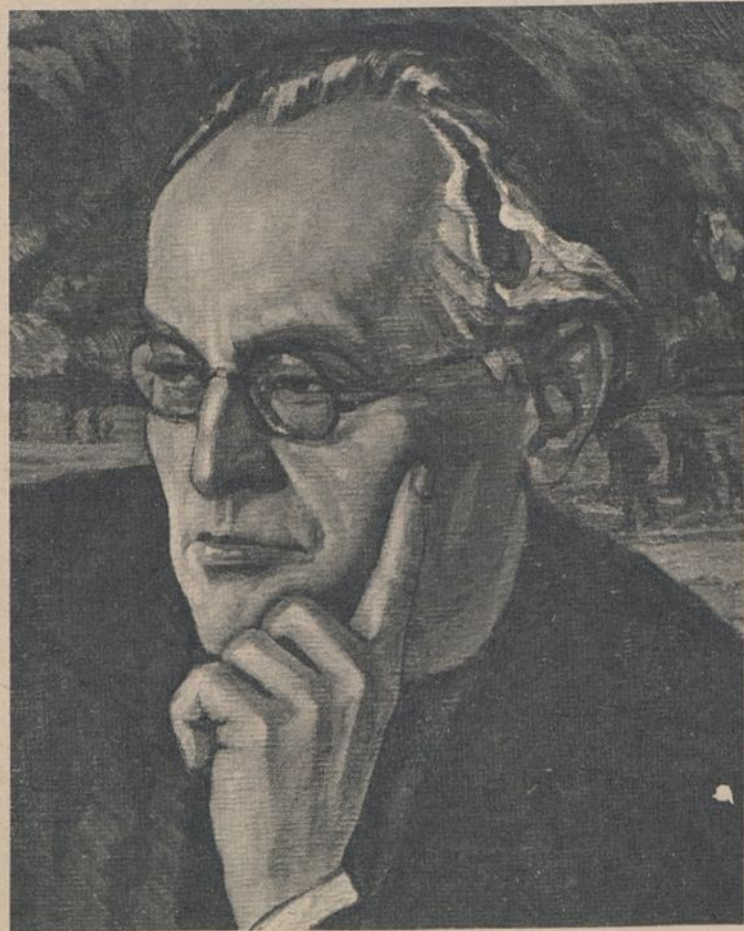
Fausto Kiršos "PALIKIMAS"

Nežinau, kas labiausiai "kaltas", kad vis dėlto praeitų metų datapasirodė stambus leidinys, kuriame surinkta išspausdinta, ką mirdamas rankraščiuose buvopalikės Faustas Kirša: ar velionies poeto bičiulis Stasys Santvaras, kuris tą leidinį sutvarkė-suredagavo, nemaža ką nurašinėdamas iš sunkiai išskaitomų lapelių ir jauilgesnis laikas kalbinės leidėjus, kad kas pasiimtų surizikuoti išleisti, ar Lietuvių Rašytojų Draugijos valdyba, ar Juozas Kapočius, kuris, gavęs šiek tiek paties velionies paliktų dolerių ir aukų, pavertė viską knyga. Skaitytojui svarbiausia, kad tas Fausto Kiršos Palikimas (Lietuvių Enciklopedijos leidyklos išleistas, 318 psl.) pagaliau pasirodė jo džiaugsmui ir pasigėrėjimui, tegu ir šiek tiek metų praėjus po poeto mirties, kad rankraščiai nesudūlėjo ir nenusimėtė. F. Kirša, pagal populiarią klasifikaciją, yra vienas iš trijų pomaironinės mūsų poetų kartos didžiųjų šalia Balio Sruogos ir Vinco Mykoliaičio - Putino, tai kaip gi, rodos, galėtume paleisti vėjais jo paliktuosius rankraščius, nepaardėtos tos jo kūrybos visuomenė! Štai dabar ir parodoma.

Atrodo, kad nėra jokių vilčių šiandien susilaukti visų F. Kiršos raštų naujos laidos -- ne tokie patogūs dabar laikai. Matyt, dėl to "Palikimas" aprūpintas ir nemažu fotografijų kiekiu (ypač idomus dalykas, kad nemaža dailininkų yrapasirūpinę nupiešti poeto portretą) ir S. Santvaro straipsniu, kaip knyga buvo sudaryta, irbiografiniais ir bibliografiniais duomenimis. Žodžiu, šitos knygos susilaukęs skaitytojas turės jau nemaža duomenų pažinti šiam poetui ir jo kūrybai, net jei gu jam ir nepasiekiami būtų ankstyvesni jo poezijos rinkiniai, išleisti Lietuvoje ar svetur.

Faustas Kirša kaip poetas yrapraėjęs įvairuojantį kelią. Jeigu, pavyzdžiui, "Aidų aidužių" rinkinyje poeto kuriamąjį vaizdą ne kartą temdė tokie posmai, kaip "Mano ašarų blakstienos tebe gauda amžių vėją" arba "Žemės laikrodinis nestovi, judina grandis, glausiti krislo nesidrovė, saulei graso jis", tai "To-

lumose" išspausdintieji eilėraščiai, kaip dabar jau išpopuliarėjęs "Smutkelis" ("Šimtmetis senis ant tėvelio dvaro drožia dievuliuką, kur stebuklus daro...") ir kiti, yra kristolinio aiškumo.

Poetas Faustas Kirša

Tą poeto praeitą įvairuojantį kelią užsimeiname čia vien dėl to, kad su jo žymėmis kaip tik susiduriame "Palikime" išspausdintoje poezijoje. Baigti ir nebaigti eilėraščiai rinkinyje sudaro daugiau kaip šimtą puslapių, ir juose kaip tik matyti Kirša toks kaip kur pridengias mintį ir vaizdą, o kai kur perdėm aiškus. Apskritai daugiau laimi aiškumas, vėlesnių metų F. Kiršos poezijos, kaip sakoma, brailas. Bet ir tame skyriu, kuris pavadintas "Aidų aidužių aidais" ir sąmoningai atlieptų ankstyvosios jo poezijos brailą ("Aidų aidužių" rinkinio), to aiškumo užtenka iki valios.

Net ir tas, kam F. Kiršos poezija yra daugiau pažįstama, "Palikime" užtikis gal šiek tiek ir stebinančių naujienų. F. Kiršą vis laikėme poetu iš Dievo malonės, stovintiu ant aukšto pjedestalo ir niekad, rodos, nenusileidžiančiu arčiau žemės. Dabar matome, kad S. Santvaras "Palikiman" yra sudėjęs ir keilolika įvairiems asmenims skirtų dedikacijų, o tai jau rodytų, kad poeto būta arti žemės ir

ypač arti žmonių -- bendrauta su jais, net eiliuotą šiltas žodis jiems sakytas, vienam ar kitam asmeniškai skirtas.

Tuo pat metu iš Lietuvos, poetas 1945 m., pasirodo, yra parašęs "Pa-

bėgėlius", lyg ir poemėlę, kurią sudaro bent 23 giesmelės. Tai irgi toli gražu nebūdinga ankstyvajam F. Kiršai, kurį jo kaip žmogaus nepažįstantieji galėjo laikyti apsiupusiu poezijos grynybės mantija. Didžioji tos poemėlės dalis skirta pavaižduoti, kaip iš Lietuvos pabėga ne gyvi žmonės, bet mūsų literatūros kūrinių veikėjai (Vydrūno, Krėvės, Maironio, Dovydeno, Keturakio, Šeiniūno, Valančiaus, Vienuolio, Vaižganto ir kitų). Tai savotiška ir "Palikimo" ir mūsų literatūros idomybė.

Dar Lietuvoje F. Kirša parašė dvi knygas "Pelenų", satyrinės poemos, kurios visas dyglys buvo nukreiptas prieš nepriklausomybinio gyvenimo ydas ir negeroves. Daug kam ir daug už ką teko poemoje. "Palikime" išspausdintos tos poemos dvi naujos knygos, kuriose apdainuojami kiti laikai -- okupacijos, trėmimai, tautos naikinimas, bėgimas, pabėgėlių kūrėmasis svetur ir naujasis gyvenimas su kai kuriais šviesos blykstelėjimais ir su krūva neigiamybių. Į tą poemos balsą verta būtų

(Mūsų specialaus korespondento Česlovo Gedgaudo š.m. vasario 26 d. pasikalbėjimas su Californijos Tech. Pasadenoje Seismologijos laboratorijos direktorium Don Andersenu)

-- Pone direktoriau, prieš pradėdami, leiskit man apibūdinti šio atsilankymo tikslą. Manau, jog esu netyčia patyręs idomių faktų, kurie gal galėtų padėti išrišti tą nelemtą klausimą, kaip iš anksto nustatyti žemės drebėjimų datą.

Pradėkime nuo neabejotinų mokslinių faktų. Štai mano pirmas klausimas: Be abejo, yra daryta lūžties bandymų imant įvairių rūšių uolienos pavyzdžius, kurios sudaro Kalifornijos podirvį. Ar tie bandymai aprašyti ir paskelbti

įsiskaityti ir išiklausyti ne tik tiems, kurie, kaip sakoma, yra poezijos mėgėjai, bet visiems, kurie tik dar sugeba lietuviškai paskaityti. Nuo graudaus tono iki pikto įmirkusio botago kirčių -- šitaip tirštais aforizmais slenka vaizdas po vaizdo, tragedija seka tragediją mūsų tautos ar jos dalies. Įsiklausyti į tuos tonus sveika būtų visiems, nes po daugelio metų jau įprato kasdienybę laikyti visa ko viršūne.

Atskirą nemažą skyrių knygoje sudaro poeto "Užrašai" -- atsiminimų, išpūdžių nuotrupos, aforizmai, mintys kultūros klausimais. Mūsų kultūros istorijai, tur būt, palios verčiausias ir brangiausias bus tos atsiminimų nuotrupos, kuriose, tegu vientiktrupinėliais, pateikiamas koks nors naujas bruozelis mūsų didiesiems žmonėms geriau pažinti, o taip pat ir pačiam Faustui Kiršai. Čia šis tas ir apie Jakštą, ir apie Krėvę, ir apie Sruogą, Herbačiauską, Čiurlionį, Vydrūną, Būgą, Šimkų ir kitus. Pavyzdžiui, labai idomus užrašas apie Jakštą, kuris buvęs parašęs Kiršai laiką, prašydamas nurodyti, kur jis buvęs neteisingas, kai priklausiojęs rašytojams ar puldavęs juos.

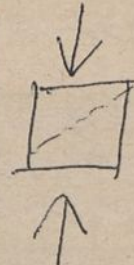
K. Abr.

APIE KATES IR ŽEMĖS DREBĖJIMĄ

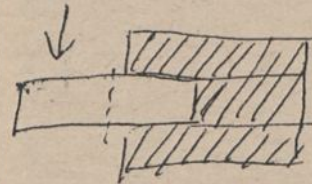
Č. GEDGAUDAS

mokslo akademiniuose pranešimuose ir knygo-se?

-- Tikrai buvo padaryti tokie bandymai (Direktorius nupiešė pridėtą diagramą). Suspaudžiant tą uolos gabalėlį iš abiejų pusių jis trūks-ta (brėžia) įstriža kryptimi.

-- Dabar antras klausimas: Ar buvo padaryta bandymų laužiant tą patį uolos gabalėlį?

-- Ne. Tai labai netiks-lus būdas nes neduoda vienodų rezultatų.

-- Dar svarbesnis klausimas: Ar buvo pravesta bandymų ištirti gyvulių elgesį prieš žemės drebėjimą?

-- Mūsų istaigoje turime tuo klausimu visą pluoštą pranešimų, tačiau studijos kol kas nebuvo daryta.

-- Štai kodėl čia atvykau. Leiskite pateikti jūsų dėmesiui tris faktus: a) Vienas patikimas šaltinis tvirtina, jog jau antrą kartą jų namų katinas atspėjęs žemės drebėjimą 10 val. ankščiau. Kiekvieną kartą gyvulėlis palindęs po lova ir jokie įkalbinėjimai nei prašymai jo nepermalda vo iš ten išlįsti -- gi kas svarbiausia, niekad savo gyvenime jis taip nesielgė. b) Kitas vėl šaltinis tvirtina, jog trys jo globojamos katės, kurios niekad iš namų neišėina, nors jas vėrė su šluota, šių metų drebėjime iš vakaro dingo iš namų, ir teatsirado vėl tik popiet, padrebėjus... c) Trečias šaltinis, studentė kuri keliasis 6 val. kad nuvažiuoti 35 mylias universitetan, turinti didelį sklypą apsodintą medžiais, kasryt buvo pratusi klausyti didelio paukščių klegesio. Drebėjimo rytą, ją nustebino klaihtyla -- nė vieno cyptelėjimo! Trisdešimčia minučių praslinkus, išvyko siaubas... Ar turite komentarų?

-- Ir dar kokių! Mes nuolat gauname pranešimų netik apie kates, paukščius, bet net apie žuvis... Ypač ūsoriai (catfish) buvo seniai siūlomi kaip žemės drebėjimo geriausi išpėjėjai (monitors).

-- Ar buvo daryti kokie moksliniai tyrinėjimai?

mai tų pranešimų vertei nustatyti?

-- Ne.

-- Man truputį neaišku, kodėl...

-- O man visai aišku. Mūsų biudžetas ribotas. Mes turime išlaikyti savo seismologinių stočių tinklą, ne spauda reikalauja iš mūsų akies mirksnio (instantaneous) pranešimo apie įvykusią nelaimę. Be to, turime išbalansuoti metinę apyskaitą ir...

-- Dovanokite kad pertrauksiu. Argi toks ponas Reaganas nebūtų užinteresuotas, jei jam pasakytume, jog yra galimybė pagilinti mūsų žinias ir tuo būdu išvengti milijoninių nuostolių?

-- Taip ir ne. Žinote, juk tą visagalę administracinę aksiomą: lengviau gauti milijonus padengti nuostoliams, nei dešimt tūkstančių grynaus mokslininko tyrinėjimui...

-- Iš tų žemiškų prajovų (contingencies) grįžkime geriau į mokslininkų vėžes. Atvykau pas jus su šia hipoteze: jei gyvulėliai tikrai jaučia artėjančią katastrofą, tai gal būtų, kad turime daug geresnę už mus klausą. Katės, paukščiai, ir kaip jūs pridūrėte, žuvis, audio tyrimo daviniais, gali girdėti pašėlusio aukšto dažnumo garsus, -- iki 25-40 tūkst. per sekundę, kai mūsų klausos nustoja veiksmu jau 15 tūkst. ribose. Čia tad mano klausimas jums, kaip pačiam geriausia šios srities žinovui: Ar būtų galima prileisti, jog tų visų gyvulėlių susirūpinimas ir neretai panika yra išsukta aukšto dažnumo nekoordinuotais (White noise) virpesiais, kurie kyla pasekoje bilijonų molekulių sproginėjimo, nebeišlaikančių lūžties jėgos žemės klate?

Tų molekulių sproginėjimas, mano akimis, per kelias valandas vis didėja, kol pasiekia galutinę krizę: trūkį ir žemės sudrebėjimą.

-- Mokslininkai, aš nematau prieštarašų. Atvirkščiai, manau, kad įvykis vystosi palaipsniui (gradualy), kaip jūs pasakėte, kol prieina krizė.

-- Baigiant, norėčiau jus paklausti, ar jums žinoma dainuojanti piramidė?

-- Neteko girdėti.

-- Tai ne pasaka. Visose enciklopedijose tai aprašo. Man asmeniškai teko ją užtikti studijuojant proistorę, nes Rodos salos mokslininkai jau žinojo tą apraišką 4 šimt. prieš Kr. Nebeatmenu jos vardo, bet tasai pastatas per labai šaltą Afrikos dykumos naktį (iki O C.) gerokai atvėsta. (Nukelta į 6 psl.)

Viešėdami Chicagoje aplankykite **PARAMA**
MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĘ

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAŽEIKAS

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos -- Pasirinkimas didelis.

APSILANKĖ -- ĮSITIKINSITE.

Toronto kred. kooperatyvo "Paramos" ž.m. vasario 25 d. įvykusio dvidešimtmečio susirinkimo dalyviai. Dalyvavo virš 500 narių.

TORONTO "PARAMOS" DVIDEŠIMTMEČIO SUKAKTIES PROGA P. BASTYS

Lietuvių kredito kooperatyvo Paramos dvidešimtmetį metų veiklos sukaktis buvo atžymėta su sirinkimu, kuris įvyko šių metų vasario 25 d. naujuose ir erdviuose Lietuvių Namuose. Paramos atsiradimas, kai žvelgiame į praeitį kada ji kūrėsi, nebuvo tai pripuolamas reikalas. Ją iššaukė pats gyvenimas. Naujieji ateiviai Toronte juto, kad sava kredito institucija, siekiant ekonominio gerbūvio, yra būtina. Tačiau kiekvienas suprato, kad pavieniai veikdami ir neturėdami tarpusavio platesnės jungties, tų savo sumanymų nebus įmanoma įgyvendinti. Todėl pradžioje reikėjo sudaryti stiprų užnugarį, kuris būtų galėjęs užtikrinti ne tik Paramos atsiradimą, bet kartu ir jos augimą. Tuo metu tokiu užnugarium ir buvo įsisteigusi plataus bendruomeninio

Paramos pirm. H. Stepaitis.

pobūdžio organizacija -- Lithuanian Community Association of Toronto. Jinai pilnai atitiko valdžios reikalavimus ir jau tada jos apimtyje ga-

lėjo atsirasti kredito kooperatyvas Parama.

Sąlygos dar palengvėjo, kai buvo išgity Dun-das-Ossington gatvių sankryžoje savi namai. Juose šalia to meto plačios apimties lietuviškų problemų aptarimo buvo vi su rimtumu sprendžiamas ir kredito institucijos steigimo klausimas.

Po daugelio svarstymų buvo padarytas sprendimas ir 1952 m. rudens pirmieji steigėjai įnešę po 5 dol. paprašė Ontarijo valdžios ištaigų tik ką įsisteigusį kredito kooperatyvą Paramą įregistruoti ir leisti veikti. Kliūčių nesusit, leidimas buvo gautas tų pačių metų gruodžio 19 d.

Nors ir leidimas buvo gautas, tačiau žinotina, kad Paramos pradžia, kaip ir kiekvieno benamio atvykusio į šį kraštą buvo gana kukli.

"Paramos" dvidešimtmečio susirinkime, vasario 25 d., Lietuvių Namuose Toronte. Iš kairės: vedėjas St. Grigaliūnas, sekr. S. Masionis, vald. narys A. Petryla, vicepirm. P. Bastys ir ižd. dr. J. Yčas. Toliau matyti komiteto nariai: A. Jucys, Aug. Kuolas ir O. Delkus.

"Paramos" priežiūros komitetas: A. Jucys, Aug. Kuolas ir O. Delkus.

"Paramos" kredito komitetas: M. Abromaitis, V. Petrakis ir L. Šeikus.

APIE KATES IR...

(Atkelta iš 5 psl.)

Saulei patekėjus, jos spinduliai įkaitina piramidės vieną šoną, sudarant milžinišką įtamą uolų molekulėse, kurios, bandydamos išsiplėsti, ima "dainuoti". -- Čia turiu jus 100% paremti. Mūsų seismologinės stotys, išmėtytos strateginėse kalny-nų grandinėse, kasdien iš-tikimai mums praneša saulės patekėjimą...

-- Imant tą viską galvon, ar nebūtų reikalo sudaryti tam tikrų išvadų? Gal gyvulėliai gudresni už mus? Gal Dievas jiems davė ausis ku-riomis girdi pradžią to braskėjimo, vėliau per einančio palaipsniui į siaubingą vėlinių puotą? Gal tos žuvis jaučia tų virpėjimų, truktelėjimų, stumtelėjimų simfoniją? Ar nebūtų tikslo pradėti iš naujo uolų lūžties bandymus, pastatant aukšto dažnumo mikrofonus ir užrašant ant juostos tų plėšomų molekulių spazmus, o vėliau, pagroti tuos cypimus gyvulė-lams, stebint, kaip jie reaguos?

-- Čia be abejo, labai gera mintis. Mes turbūt, bandysime ją vykdyti šią vasarą, jei lėšos leis. Labai ačiū, kad atvykote net iš Santa Monikos šiam pasikalbėjimui...

Žmonės tik kūrėsi ir pirkosi namus, reikėję baldų, darbo įrankių, o dažniais atvejais ir susisiekimo priemonių, nes į darbą kartais tekdavo vykti gana toli. Taigi atliekamo pinigų stokojant, taupytojų šeima negalėjo sparčiai kilti. Kai po aštuonių metų veiklos Toronto lietuviams pasisekė Paramoje sutelkti milijoną dolerių, tai buvo kažkas nepaprastai reikšminga. Peržengus milijono ribą, pinigų pasiūla labiau ėmė didėti ir tolimesnė Paramos veikla įgavo tvirtą nusistovėjusios finansinės įstaigos charakterį. Po penkiolikos veiklos metų Paramos balansas paugo trigubai. Ypatingai sparčiai pasinešė kilti jos balansai aukštyne per pastaruosius penkis metus. Šiuo metu Toronto lietuvių taupmenos Paramoje jau yra gerokai peržengusios šešių milijonų ribą. Šiandien Paramoje galima atlikti visas bankines operacijas kaip ir didžiuliuose bankuose. Skirtumas gal būtų tik toks, kad per Paramos duris einant ne išmetamas bereikalo pinigų. Tą skirtumą pirminkas H. Stepaitis yra aiškiai užakcentavęs darydamas pranešimą dvidešimtmečio susirinkime. Imant tik pastaruosius metus Paramos nariai gavo palūkanų daugiau 99,000 dolerių, o už nekilnojamo turto paskolas (morgičius) sumokėjo mažiau -- 66,400. Iš viso narių kišenėse pasiliko gana stambi pinigų suma. O kur dar šalpa švietimo institucijų, jaunimo organizacijų, meno sambūrių ir kitų dar daugelio nenumatytų reikalų. Parama per savo veiklos dvidešimtmetį tiems reikalams yra išleidusi ne šimtais, bet dešimtimis tūkstančių dolerių.

Šiame kontinente Parama buvo pirmoji lietuvių kooperatinė kredito institucija davusi impulsą atsirasti kitoms panašioms. Reikia pasakyti, kad jų visų veiklos rezultatai yra pasigėrėtinai gražūs. Šiuo metu per savo kredito kooperatyvus Kanados lietuvių operuoja sutelktų 19 milijonų kapitalu. Tai ne maža paspartis ir užtikrinanti jėga, kuri leidžia lietuviams savo ekonominis reikalus tvarkyti be tarpininkų.

Tačiau reikėtų pripažinti, kad toje veikloje dalyvauja tik maža dalelė šiame žemyne gyvenančių lietuvių. Daugeliu ekonominiis gyvenimas visiškai nedomina, o tai yra nepaprastai didelis nuostolis ne tik mums patiems, bet kartu ir visai lietuviškai veiklai.

MACHINIST GOOD OPPORTUNITY FOR QUALIFIED MACHINISTS AND MACHINE OPERATORS. STEADY WORK FULL OR PART TIME CALL

SCHAEVITZ ENGINEERING Rt. 130 and Union Ave. Pennsauken, N. J. 1-609-662-8000 or 215-629-1950 (18-24)

TOOL DESIGNERS MACHINE DESIGNERS Must have 3 years minimum experience desired. Interesting work, top pay and benefits, to work for a growing company. Send resume to Mr. McCred. GREAT LAKES DESIGN INC. P. O. BOX 637 GRAND HAVEN, MICH. 49417 616-847-4710 (16-22)

TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS

FILATELIJOS KAMPELIS

(3)

ANTANAS BERNOTAS

KANADA sausio 31 d. išleido 8 centų pašto ženklą, kuriuo pagerbiamas pirmasis Quebec'o vyskupas Laval.

Francois Xavier de Montmorency - Laval de Montigny (1623 - 1708) gimė Montigny-sur-Avre vietovėje, Chartres distrikte, Prancūzijoje. Mokėsi pas jėzuitus La Fleche kolegijoje ir 1647 m. buvo įšventintas kunigu. 1659 m. Laval, kaip titulinis Petree vyskupas buvo atsiųstas į Naująją Prancūziją eiti apaštališkojo vikaro pareigas, ir apsiėjo Quebec'o mieste. 1674 m. buvo pakeltas Quebec'o vyskupu. Vyskupas Laval labai rūpinosi švietimu, steigė mokyklas ir kūrė naujas parapijas. 1663 m. Quebec'o mieste įsteigė didžiąją seminariją, iš kurios vėliau išsivystė jo vardu pavadintas universitetas. 1668 m. mažąją seminariją, kūrė amatų mokyklas indėnų vaikams. Labai nesutiko su gubernatoriais dėl jų vedamos politikos su indėnais, todėl 1688 m. buvo pakeistas nauju vyskupu Saint-Vallier, tačiau tam neatvykus, ėjo vyskupo pareigas ir toliau, Miré-Quebec'e, Montrealio mieste 1876 m. buvo įsteigtas Quebec'o prancūzų katalikų Lavalio universiteto skyrius, kuris 1921 m. virto pilnu universitete. Jo garbei Quebec'o mieste pastatytas paminklas, pavadintas gatvės ir aikštės, mokyklos ir įvairios institucijos.

ŠVEDIJA išleido 4 pašto ženklų seriją su 1912 m. Nobelio premijos laureatais. Čia dėdame tos serijos 1 kronos p. ženklą su Gerhardu Hauptmannu.

Gerhard Hauptmann (1862-1946) gimė Obersalzbrunne, Silezijoje. Mokėsi žemės ūkio, vėliau studijavo meną ir skulptūrą. Jenos universitete gamtos mokslus, keliavo į Šveicariją ir Italiją. Nuo 1880 m. apsigyvena Berlyne, Hauptmannas laikomas vienu didžiausių vokiečių rašytoju, dramaturgu ir naturalizmo atstovu. Jo raštams daug įtakos turėjo norvegų Ibsenas. Savo dramose nagrinėjo socialines problemas. Jo drama Audėjai kaizerio netgi buvo uždrausta rodyti. 1912 m. gavo Nobelio literatūros premiją. Pokario metais savo veikaluose vaidavo antikinę kultūrą, Amerikos aztekų gyvenimą ir Indijos budistų nirvaną. Daugelis jo veikalų išversta lietuvių kalba: Geležinkelio sargas Trylius, Paskendęs varpas.

Prieš saulėtekį, Vėbrinos; Susitaikinimo šventė, Soanos eretikas, Hanelė, Audėjai ir Dorotėja Angermann, Kaikurie šių veikalų buvo statomi Kauno, Klaipėdos ir Šiaulių teatruose.

VATIKANAS išleido 3 pašto ženklų seriją pagerbti kardino-lui Bessarion jo 500 metų mirties progą.

Johannes Bessarion (lotyniškai vadinėsis ir Basilus, 1402-1472) gimė Trebizonde prie Juodosios jūros. Mokėsi Konstantinopolyje ir buvo įšventintas kunigu. 1437 m. pakeltas Nicėjos arkivyskupu. Netrukus po to su Bizantijos imperatorium Jonu VII Paleologu vyko į Italiją, kur Florencijos suvažiavime gynė rytų ir vakarų bažnyčių susivienijimą. Popiežius Eugenijus IV 1439 m. jį pakėlė kardinalu. Bessarion nuo tada pasiliko gyventi Italijoje ir atsidavė bažnyčios mokslų studijoms. Studijavo ir iš naujo pertiekė Aristotelio ir Platono raštus. Paliko didelius senosios Graikijos raštų rinkinius, kurie perduoti į Venecijos šv. Markaus biblioteką. Jo rinkiniai raštai išleisti 161 tome.

SOV. SĄJUNGA katik išleido 10 kapeikų "lietuvišką" pašto ženklą, kuriuo paminimas Vilniaus miesto 650 metų įkūrimo jubiliejus.

Lietuviško jame tik tiek tėra, kad parodyta gerokai sustilizuota Gedimino piliis, kurios viršuje plevesuoja didžiulė sovietinės Lietuvos vėliava, padengianti beveik visą bokštą, ir įrašas lietuvių kalba: "Vilniaus miestui šėši šimtai penkiasdešimt metų". Pati vėliava su sovietiniu knju ir plautuvu bei žvaigžde: viršutinė juosta plati, raudonos spalvos, žemiau yra siaura baltą juosta, apačioje kiek platesnė žalios spalvos juosta. Opat Vilniaus vaizdas be jam charakteringo "veido", suniekintas: nė vieno istorinio pastato nė bažnyčios. Parodytos tik naujos statybos, kokių gali rasti betkuriam didmiestyje, Vilnius, kaip žinia, buvo įkurtas 1323 m. Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio Gedimino ir visais laikais buvo Lietuvos sostinė, išskyrus carinės okupacijos 120 metų ir lenkų okupaciją nuo 1920 iki 1939 metų.

HEAT TREAT. MAINTENANCE MAN

Welding, bricking, general repair. Top scale, benefits and overtime. Perfection Heat Treating Co., 11650 Warner, Detroit, Mich. 48239. 313-538-4600 PHONE OR WRITE.

(16-22)

PETKUS
LAIDOJIMO ĮSTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel TO 3-2108-9

TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

KERAMIKOS IR PAVEIKSLŲ PARODA

Clevelando DLK Birutės draugija, vadovaujama p. Ver, Nagevičienės savo veiklos planuose yra pasirinkusi labai gražią idėją: propaguoti lietuvišką meną mūsų ir kitataučių publikai. Tam tikslui draugija ruošia parodas.

Praeitą sekmadienį (kovo 11) šv. Jurgio parapijos salėje turėjome progos pamatyti jau antrąją meno dirbinių parodą. Šį kartą ji buvo iš dviejų dalių: p. Antaninos Jonynienės iš Detroito keramikos dirbinių ir 4 jaunų clevelandiečių menininkų paveikslų.

Trumpu ir jautriu žodžiu menininkės pristatė mok. D. Orantaitę. P. Jonynienė, Suvalkijos lygumų dukra, savo pamėgtąjį tautinių juostų audėjos meną pakeitė keraminių gaminių menu, kuriame žiūrovas gerisi tautinių juostų ir lietuviškų audinių raštų motyvų nepaprastu grožiu ir turtinumu. Parodoj buvo išstatyta 40 kūrinių: įvairaus dydžio vazų, lėkščių, plokš-

Clevelando birutininkių suruoštoje parodoje išstatyti keramikos darbai.
J. Garlos nuotrauka

čių, stalių, padėklų ir t.t. Ornamentikai p. Jonynienė vartoja 17 brangesniųjų formų ir spalvų keramikos plokšteles (japonų gamybos) ir jas prilipina prie molinių indų sienų ar kitokios medžiagos plokštumų. Raštų įvairumas, spalvų parinkimas ir suderinimas liudija apie rafinuotą autorės skonį. Žiūrovai buvo sužavėti. Nenuostabu, kad per trumpą laiką parodoja 17 brangesniųjų eksponatų. Ir iš tikrųjų, tokia 2-2½ pėdų aukščio vaza yra puiki puošmena net prabangiškiausiuose namuose.

Gražų įspūdį sudarė jaunųjų kūrėjų paveikslai, kurių suskaičiavau 31. C. Garlauskienė, su savo 12 kūrinių parodo ryškų talentą ir darbštumą. Atrodo, kad jai

daugiau sekasi gamtos vaizdų kūryba. Meną studijuoja ji Cleveland Institute of Art ir ruošiasi būti tos srities mokytoja pradž. mokyklose.

L. Eidimaitė studijuoja Cooper Inst. of Art, ruošiasi būti madų iliustratorė. Savo kūriniuose (6 pav.) ji parodo neabejotiną talentą ir turtingą vaizduotės dovaną.

T. Stasaitės 7 paveikslai išsiskyrė iš kitų nepaprastai kruopščia technika (primena K. Šimonį) ir spalvų bei linijų švelnumu. Tai menas, kuriuo kiekvienas džiaugsis ir gerės. T. studijuoja Cleveland State Universitete meno istoriją ir ruošiasi būti tos srities mokytoja.

Jūr. Pauliukonytės-Jakulienės kūryboje daugiau modernizmo polinkių. Ji studijuoja teisės mokslus, ir menas, jai bus, tur būt, kaip savo rūšies pramoga, o ne profesija.

Taigi buvo gera idėja duoti progos mūsų jaunoms menininkėms išeiti į viešumą ir pelnyt pripažinimą.

Parodos rengėjos pasirūpino, kad lankytojai gautų ir kitokio maisto. Buvo pagaminta skanių patiekalų ir paroda pasidžiaugė lankytojai galėjo skaniai papiepti.

Skt. VI. Bacevičius prie geros nuotaikos sudarymo prisidėjo savo lietuviškų dainų plokštelių muzika.

Ačiū menininkėms ir mieloms birutietėms už šią tikrai puikią parodą. (pk)

• ALT S-gos Clevelando skyriaus narių susirinkimas įvyks balandžio 15 d. Europa Travel Service patalpose. Bus renkama nauja valdyba ir atstovai į ALT S-gos seimą.

PADEKA

Ryšium su Vasario 16-osios minėjimu Clevelande, reiškiamo nuosirdžią padėką prelegentui Lietuvos gen. konsolui A. Simučui; kleb. J. Angelačiui, kleb. B. Ivanauskui ir kun. K. Zemaičiui už šv. Mišias ir pamokslus; Čiurlionio Ansamblui, vadov. muz. A. Mikulskiui, sol. I. Grigaliūnaitei, akomp. R. Babickui už koncertą; šv. Jurgio ir Naujos liet. parap. chorams, muz. P. Ambrazui, muz. R. Brazaitienei bei solistams; Dirvai, Draugui, Laisvajai Lietuvai, Naujienoms ir Tėvynės Garsų radijo vadov. J. Stempužiui

už reklamą; dr. K. ir O. Pautieniams už priėmimą; visoms organizacijoms dalyvavusioms su vėliavomis; minėjimo talkininkams; B. Bernotui, R. Grinciui, S. Ignatavičiui, J. Kaklauskui, A. Karsokui, A. Rutkauskui, I. Stankevičiui, A. Šarkauskui, J. Šarkauskui ir J. Žagarskui. Taip pat dėkojame visiems, kurie su darbu, auka bei dalyvavimu prisidėjo prie minėjimo.

ALT Clevelando
Skyriaus Valdyba

SUTVIRTINIMO SAKRAMENTAS

Š. m. kovo mėn. 18 d., 2 val. p. p. Naujosios parapijos bažnyčioje bus suteikiamas Sutvirtinimo Sakramentas. Čia daug lietuvių ruošiasi šiai šventei.

MADŲ PARODA

Balandžio 8 d., 4 val. p. p., didžiojoje Naujosios parapijos salėje bus madų paroda ir kavutė. Ruošia šv. Kazimiero Lit. Mokyklos Tėvų Komitetas. Šia paroda daugiausiai rūpinasi Komiteto narės: A. Blumentalienė, G. Kampe, E. Liutkienė, J. Motiejūnienė ir koordinatore R. Tatarūnienė (tel. 531-5924). Bilietus galima gauti pas Komiteto narius. Visi maloniai kviečiami atsilankyti.

• LB Clevelando Apylinkės visuotinis susirinkimas šaukiamas š. m. balandžio mėn. 1 d., 5 val. p. p. (sekmadienį), Nauj. parapijos žemutinėje salėje.

Darbų tvarkoje: ataskaitiniai apyl. valdybos pranešimai, valdybos ir kontrolės komisijos rinkimai ir aptariamieji kiti apylinkės reikalai.

• Šv. Kazimiero Lit. Mokyklos Tėvų Komitetas leidžia loterijon du trijų greičių berniuko ir mergaitės dviračius. Bilietus galima gauti pas Komiteto narius ar pirmininką D. Kižį (531-8429). Kviečiame visus mokyklą paremti. (mk)

HOUSE FOR SALE

2 bedroom single off E. 185. Call for details at 481-9300.

Geo. Knaus Real Estate

Collinwood single, 3 bedroom, excellent condition 17,500.

GEO. KNAUS
Real Estate
819 E. 185 St.
481-9300

(20-21)

• Gyvybės, sveikatos ir pensijų draudimo, o taip pat akcijų — investavimo (mutual funds) reikalais kreipkitės į V. Giedraitį, tel. 944-6835.

TRUSSES—

BACK SUPPORTS
ELASTIC STOCKINGS
EXPERT FITTER ON DUTY. 9:00 AM TO 5:00 PM.
ROTH-WARREN
PHARMACY
1619 Euclid Ave.
241-7340

JAU GALIT ATSIKVIESTI SVO GIMINĖS IR DRAUGUS IŠ LIETUVOS Į AMERIKĄ

APMOKAMAS PATARNAVIMAS: Atkvieskit savo gimines jus aplankyti! Greitas mūsų teletype susisiektis su Maskva suteiks jums žinias apie kelionės paruošimą. Atsilankykite arba skambinkite mūsų įstaigai gavimui pilnų smulkmenų!

GROGER TRAVEL BUREAU

152 THE OLD ARCADE TELEF. 621-6036
CLEVELAND, OHIO 44114

WANTED AT ONCE JOURNEYMEN

or
1ST CLASS SKILLED
MACHINIST-EXPERIENCED
Well established company a long resident of Cleveland. (Since 1911), needs some good engine and turret lathe men who:

- Like to work a 40-hr. week (not much overtime) to have more time at home
- Want to quit job hopping and be established with a company that has continuous work
- Like to do shop type work using skills in print reading, setting up machines, grinding tools, checking own work, machining different materials

We do not pay the high rates normally associated with short term high pressure work, wish we could) but we do offer:

- Long term peace of mind
- Historically, no lay offs
- Reasonable rates
- Good fringes for those who qualify
- A clean shop
- Pleasant working conditions

CALL US TODAY AND WE WILL TALK ABOUT IT

MERIAM INSTRUMENT
10920 MADISON AVE.
216-281-1100 Mr. HARTSEL
CLEVELAND, OHIO (20-26)

WANTED AT ONCE 1ST CLASS SKILLED PUNCH PRESS

SET UP MEN and OPERATORS
Experienced for new horizontal and vertical automatic feed minster presses.

1st & 2nd shift.
Many fringe benefits & excellent working conditions.

KENDALE INDUSTRIES INC.
8600 EAST PLEASANT VALLEY RD.
INDEPENDENCE, OHIO

An Equal Opportunity Employer (16-22)

WANTED JOURNEYMEN

or
1ST CLASS SKILLED
ENGINE LATH OPERATORS
and SET UP MEN—
WITH TRACER EXPERIENCE.

Must have job experience and be able to set up work from blue prints and close tolerance.

For 1st & 2nd Shift.
55 hour week. Long program
\$6.00 per hour to start
WARREN LOCATION
313-758-3550 (20-22)

WANTED
TOOL MAKER
BORING MILL
OPERATOR
MILL OPERATOR
BRIDGEPORT
OPERATORS
SHEET METAL
WORKERS
ZYGLIO
OPERATORS
FUSION WELDERS
TOOL DESIGNER
FULL BENEFITS.

SMITH-MORRIS
CORPORATION
2615 Wolcott
Ferndale, Mich.

An Equal Opportunity Employer (18-21)

WANTED AT ONCE JOURNEYMEN

TOOL & DIE MAKERS

FOR 2nd & 3rd SHIFT

Experience in large stamping and draw operation and be able to set up work from blue prints and close tolerance.

ALSO

JOURNEYMAN ELECTRICIAN

FOR 2nd SHIFT

Must have experience in machinery repair.

APPLY OR CALL

ANDERSON BOLLING CO.

212 Prospect St.
Goshen, Indiana
219-533-3191

(18-24)

1ST CLASS SKILLED ALL AROUND MACHINE REPAIRMAN

Must have experience in hydraulics excellent pay, good working conditions and fringe benefits.

APPLY IN PERSON
MICHIGAN RIVET DIV.
21221 HOVER RD.
WARREN, MICH.

(18-24)

\$2,220

FIRST-YEAR BONUS
PLUS
\$800-\$1200
Monthly Earnings
to Start

If you Are a Successful Sales Representative, or Want To Be, Here's Our Career Offer:

TRAINING: Thorough training at our National Sales Training school; expenses paid plus salary; earnings while learning, plus complete on the job training guaranteed to help make you successful.

CUSTOMERS: Our representatives call on present satisfied clients and contacts. National and local advertising always guarantees places to go and people to see.

COMPANY: Nationality known and recognized leader in its field.

EARNINGS: No calling on income, excellent potential for consistent five figure income even the first year.

SECURITY: Our Triple pay Program not only puts a fortune at your fingertips while you're working, it also assures you a fortune to live on when you retire or are disabled.

THIS IS not a fly-by-night or fast-buck proposition. We are interested in career-minded, ambitious individuals who have a neat appearance and want to make money.

SOUNDS TOO GOOD TO

BE TRUE?

LET US SHOW YOU.

PHONE LEN MERITZ

609-662-4044

MONDAY THRU FRIDAY

10:00 A.M. to 6:00 P.M.

Mutual of Omaha

Life Insurance Affiliate:

United of Omaha

Equal Opportunity Companies M/F (20-22)

\$5 PER HOUR

AND FLORIDA VACATION LIVING

Fast growing Florida converter needs experienced flexographic pressmen and laminator operators. Top wages, permanent positions.

Call J. C. Smith

305-238-5961

Or Write

Arnold Cellophane Corporation

P. O. Box 370

Miami, Florida 33157

(17-21)

PLASTIC MOLD MAKERS MACHINE HANDS

With experience on basing mill or radial drill

DUPLICATOR OPERATORS

Familiar with true trace 3D

Minimum 3 yrs. exper. in Plastic Mold Making. To work nights, 58 hr. wk. all benefits, profit sharing retirement program, good steady employment.

CORVER ENGINEERING

9440 Grinnel

Detroit, Mich. 48213

313-571-0110

(15-24)

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

MAZEIKA & EVANS

6845 SO. WESTERN AVE., CHICAGO, ILL.

TRYS MODERNISKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

Mašinoms vieta

REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

SUPERIOR SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION

MOKA AUKŠTAS PALŪKANAS UŽ PADĖTUS
INDĖLIUS.

Už paprastus indėlius moka **5%**

Visiems indėliams valdžios apdrauda pakelta iki \$20,000.00.

Teiraukitės bet kuriame SUPERIOR SAVINGS skyriuje dėl taupymo sąlygų ir Jums bus paaiškinta, kokį taupymo būdą pasirinkti, kad gavus didžiausias palūkanas.

SUPERIOR SAVINGS skyriai:

798 EAST 185th STREET
Telephone 481-8552

6712 SUPERIOR AVENUE
Telephone 431-2497

13515 EUCLID AVENUE
At Superior — (Near Rapid)
Telephone 681-8100

DELLA E. JAKUBS & SON LAIDOJIMO ĮSTAIGA

936 East 185th St. Cleveland, Ohio
Tel. 531-7770

LAIDOTUVIŲ KOPLYČIA YRA ELEGANTIŠKAI ĮRENGTA, GERAI VĖŠINAMA IR YRA DIDELĖ AIKŠTĖ PASISTATYTI AUTOMOBILIAMS.

Della E. Jakubs ir sūnus William yra licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai. Nelaimės valandoje suteikia rimtą ir simpatinę patarnavimą.

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

• **Encyclopedia Lituanica** administracija darė ką tik galėjo, kad susidarytų tiek prenumeratorių, iš kurių gaunamas prenumeratorio mokeskis įgalintų testuoti pradėtą darbą ir be didesnių sunkumų laimingai jį užbaigti. Deja, mūsų viltys nepasiteisino. Enciklopedijos redaktoriai savo ruožtu deda didžiausias pastangas, kad tomas galėtų sekti toliau be didesnių protarpų, bet ir čia susiduriama su vis didėjančiais sunkumais. Nuo darbo pradžios praėjo daugiau kaip 8 metai. Per tą laiką kainos iškilo daugiau 25%. Kai tebėra tokia vargana padėtis, administracija neberanda kitos išeities, kaip pakelti tomo kainą iki \$20.00. Tačiau naujieji prenumeratoriai dar turi labai puikią progą pasinaudoti sena pirmųjų dviejų tomų kaina (\$15.00). Lengvata tokia: kas Encyclopedia Lituanica užsiprenumeruos iki 1973 m. gegužės 1 d., tas I ir II tomus gaus po \$15.00. Po

gegužės pirmos dienos visų tomų kaina bus \$20.00. Prašome šia lengvata pasinaudoti. Laukiame Jūsų užsakymo.

Užsakymus siųsti: **Encyclopedia Lituanica, 395 W. Broadway, P. O. Box 95, So. Boston, Mass. 02127, USA. Telef.: darbo metu (617) 268-7730, o vakarais (617) 282-2759.**

LB TARYBOS SESIJA

Daugumai Tarybos narių pasisakius, sekanti LB Tarybos sesija yra šaukiama šių metų balandžio mėn. 28-29 dienomis Howard Johnson Motor Lodge, 135-30 140th Street, Jamaica, N. Y. 11436, telefonas: 212 659-6000 (viešbutis yra prie pat J. F. Kennedy aerodromo).

NEW YORK

• **A. L. Tautinės S-gos I** Skyriaus susirinkimas vyks kovo 23 d., penktadienį, 7:30 val. vakare įprastoje

vietoje svetainėje, 94-25 Jamaica Ave., Woodhaven, N. Y. Visi nariai kviečiami atvykti. Bus svarstoma Liet. Bendruomenės rinkimai, BALFas ir įvairūs kiti reikalai.

• **New Yorko ir New Jersey Dantų Gydytojų Draugijos** susirinkime, įvykusiame vasario 25 d., išrinkta nauja valdyba: J. Maurukienė — pirmininkė, A. Švalbonienė — sekretorė, J. Snieškienė — išdininkė.

DETROIT

MJR. K. DAUGVYDUI
75 METAI AMŽIAUS

Kazimieras Daugvydas gimė 1898 m. vasario 24 d. Balninkuose, Ukmergės aps. 1919 metų pradžioje išėjo savanoriu ginti Tėvynės Lietuvos. Jos sargyboje pasiliko jis visam Nepriklausomos Lietuvos laikui. Baigęs Karo mokyklos antrąją laidą, buvo paskirtas į pirmąjį pėstininkų pulką ir dalyvavo kovose su lenkais. 1926 m. baigė Aukštuosius karininkų kursus. Po to tar navo kariuomenės intendanto tarnyboje ir drauge 1934-38 metais studijavo ekonomijos mokslus Vytauto Didžiojo Universitete. Bendradarbiavo spaudoje rašydamas Kariui, Kardui ir Trimitui. Kariuomenės tarnyboje pasiekė majoro laipsnį. Pamenunėje, ant Nemuno kranto, turėjo jaukų šeimos namą, kurį turėjo palikti, bėgdamas nuo antrojo rusų raudonųjų antplūdžio.

Po kelerių metų stovyklinio gyvenimo Vokietijoje, 1949 m. maj. K. Daugvydas su savo šeima atvyko į JAV pas savo brolių į Detroitą. Čia jis sugebėjo prisiderinti prie naujų neįprastų gyvenimo sąlygų ir darbų, įsikurti ir išmokslinti vakus. O taip pat neapleido ir savo mėgiamos spaudos: ne tik jis ją skaito, prenumeruoja, bet ir paremia pagal savo išgales, perka ir krauna savo bibliotekon visas lietuviškas išeinančias knygas. Ir dabar yra aktyvus ramovėnas, savanoris, šaulys ir artimas tautininkams. Jo žmona Kristina veikli birutininkė, beveik nuolatinė birutininkų pirmininkė Detroito ir dar ilgą laiką dirbo lituanistinėje mokykloje.

Š. m. kovo 4 d. Kristina Daugvydienė surengė savo vyrui Kazimierui 75 metų amžiaus pagerbtuves. Jose dalyvavo šeima ir artimieji

SAN FRANCISCO LIETUVIAI

LB San Francisco apylinkė paminėjo Lietuvos nepriklausomybės šventę vasario 11 d. Romo Ankaičio dėka buvo paruošta Rimvydo Cinkos medžio raižinių paroda, kuri susilaukė didelio susidomėjimo -- buvoparduotas nemažas skaičius paveikslų.

Minėjamą atidarė kun. dr. P. Manelis sumalda. Sugiedojus Lietuvos ir Amerikos himnus, LB apyl. pirm. Alvydas Kudirka pakvietė Juozą Sidą pasakyti minėjimo pagrindinę kalbą. J. Sidas siūlė, kad išeivijos lietuviai realiai pažvelgtų į Lietuvos išlaisvinimo pastangas ir pagaltvotų dabartiniai metodai nėra rezultatų, ar gal reikėtų pakeisti veikimo kryptį.

Pirm. A. Kudirka davė apžvalgą 1972 m. veiklos ir padėkojo valdybos nariams Aldonai Gaigalienei, Irenai Lingytei-Greiner, Rūtai Narakas, Juozui Sidui ir Romui Ankaičiui. Meninę programą atliko jaunimas -- Tamara Mačiulytė ir Julija Vindašiūtė skambino piano, o Robertas Šukelis grojo saxafonu.

Toliau sekė 1973 m. valdybos rinkimai. Pareigomis pasiskirstyta taip: pirm. Julija Liesytė-Fraser (El Cerrito), vicepirm. -- Janina Šukelienė (Oakland), sekr. -- Danutė Janutienė (Berkeley), programų vedėja Dalia Šiurilienė (Pleasanton), išd. Jonas Gaigalas (Walnut Creek).

Nors S. F. apylinkės lietuviai yra negausūs skaičiumi ir plačiai išsimėtę, bet sugeba per metus 4 kartus susitikti į bendruomenės parengimus. Valdyba kreipiasi į visus kurie gyvena šiaurės Kalifornijoje ir dar nėra įsijungę į bendruomenės veiklą, arba kurie pažįsta tokių lietuvių. Mielai bus pra-nešta jiems apie bendruomenės parengimus. Rašyti ar skambinti: Julija Liesytė-Fraser, 1014 Liberty St., El Cerrito, Calif. 94530. Tel. (415) 526-6490; arba Danutė Janutienė, 1833 Addison St., Berkeley, Calif. 94703. Tel. (415) 849-1147.

giminės. Maj. K. Daugvydas pasipasakojo iš savo atsiminimų, o svečiai pasveikino, palinkėjo jam daug gražių ir laimingų metų. Tai buvo kuklus, bet šiltas pagerbimas. J.Š.

Lietuvių kalba mišios vyksta kiekvieno mėnesio paskutinį sekmadienį Notre Dame College koplyčioje Belmont, Calif. (pusiaukelyje tarp San Francisco ir San Jose). Šv. Mišias praveda kun. dr. P. Manelis, kuris dėsto Notre Dame ir eina kapeliono pareigas. Sekančios mišios bus kovo 25 d. 12 val., o po to balandžio 29 d.

LILA IR RENIUS PAŽEMĖNAI (Burlingame, Calif.) išvyko atostogoms į Braziliją, kur žada aplankyti buvusius šiaurės Calif. gyventojus Vyga ir Daumantą Dikinius.

* **OLGA R MEČYS** ILGŪNAI (San Mateo) kovo mėn. keliai į Long Island, N.Y., kur Mečys tarnaus Pan American lėktuvų bendrovėje. Ilgūnai palieka Kalifornijoje daug draugų, kurie linki jiems ir sūneliui Andriui viso geriausio.

D. Janutienė

LOS ANGELES

"MŪSŲ PRAEITIES BEIEŠKANT" PRISTATYMAS

Š. m. kovo mėn. 25 d. (sekmadienį), 3 val. p. p. Lietuvių Tautinių Namų salėje ALT S-gos Los Angeles skyrius kartu su Santa Monika Lietuvių Klubu rengia pristatymą istoriko Česlovo Gedgaudo "Mūsų praeities beieškant".

Knygą susirinkusiems pristatys rašytojas Jurgis Gliuda.

Trumpą meninę programą atliks solistė Janina Čekauskienė ir aktorius Vladas Gily.

Po minėjimo kavute. Los Angeles ir apylinkių lietuviai-malonai kviečiami atsilankyti.

LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVO DARBAI

Lietuvių kredito kooperatyvo (unijos) metinis susirinkimas įvyko vasario 25 d. Tautinių namų salėje. Susirinkimą atidarant, pagerbti mirusieji nariai kun. R. Kasponis ir C. Masalcas. Apie praėjusių metų darbų ir finansinę padėtį valdybos vardu pranešimus padarė I. Medziukas ir V. Pažiūra. Kooperatyvas pradėjęs veikti 1962 m. kasmet vis augo indėliais ir paskolomis. Vien praėjusiais metais indėliai paaugo \$49,000, paskolos \$25,000. 1972 m. kredito kooperatyvo balansas siekė \$391,262, o šiuo metu jau peržengė \$400,000. Garantijų ir rezervų fonde kredito kooperatyvas turi \$35,000. Pajamų už paskolas ir investavimus gauta \$32,548. 1972 m. pelnas buvo \$22,501. Pervedus 20% į rezervų fondą, nariams išmokėta \$15,117 dividendų. Kooperatyvas duoda įvairių rūšių paskolas naujoms mašinoms pirkti. Paskolos yra apdraustos Minnesota Mutual Life draudimo kompanijoj ir skolininkui mirus, jo įpėdinams grąžinti nereikia. Išimtis yra tik nekilnojamo turto paskolos, garantuotos jo įkeitimu (Trust Deed) Kredito kooperatyvas iš savo pelno remia lituanistinį švietimą ir kitus lie-

DIRVAI AUKOJO

Atnaujindami prenumeratorą ir kitomis progomis aukojo šie Dirvos skaitytojai:

J. Barzdaitis, Weston	2.00
V. Kažemekaitis, Racine ..	2.00
P. Steikūnas, Chicago	2.00
J. Šepetys, Detroit	7.00
B. Girnius, Allen Park	7.00
A. Stukas, Elizabeth	2.00
K. Pakalniškis, Toronto ..	5.00
F. Tallar-Kelpša, Chicago ..	7.00
I. Žmuidzinis, Glendale ..	12.00
K. Žukauskas, Beverly Shores	7.00
S. Jaseliūnas, Toronto	5.00
J. Činkus, Chicago	2.00
DLK Birutės D-ja, Cleveland	20.00
S. Jurgelėvičius, Dorchester	2.00
Č. Žilionis, Chicago	5.00
I. Gatautis, Cleveland	7.00
V. Melinis, Matawan	2.00
N. Chernetzky, Cleveland ..	2.00
P. Matukas, Rochester	5.00
K. Dulys, Crownsville	7.00
S. Nasvytis, Cleveland	15.00
K. Daugvydas, Detroit	3.00
V. Mažeikienė, Lake Zurich	7.00
L. Gaudušas, Omaha	5.00
K. Kazlauskas, Cornwells Hts.	2.00
S. Virpša, Chicago	5.00
J. Šišas, Elizabeth	4.00
X.Y., Cleveland	2.00
T. Janukėnas, Dorchester ..	2.00
O. Simonaitis, Cicero	2.00
A. Kuprevičius, Cleveland ..	2.00
J. Saladžius, Chicago	2.00
G. Klans, Woodhaven	2.00
P. Mikšys, Juno Beach	2.00
A. Garmus, Palm Beach ..	2.00
J. Šulaitis, La Grange Park	7.00
V. Rack, Cleveland	5.00
S. Jonaitis, Edinboro	5.00
K. Pautienis, Cleveland ...	20.00
M. Demske, Kenosha	2.00
V. Ambraziejus, Newark ...	1.00
A.L. Balso Radijo Klubas Detroit	10.00
J. Jukus, Rochester	2.00
J. Merkys, Hartford	1.00
L. Staškūnas, Euclid	3.00
A. Eskat, W. Germany	1.00
S. Trinkas, Chicago	2.00
P. Lukošūnas, Australia ..	12.20
J. Juodvalkis, Chicago	1.00
F. Navickas, Cleveland	2.00
L. Dautartas, Richmond Hts.	2.00
A. Plioplys, Toronto	7.00
J. Guzulaitis, Omaha	2.00
N. Miškinis, Orchard Lake ..	13.00
S. Virkutis, E. New Market ..	5.00
F. Andriūnas, Wyncote	10.00
I. Vasyliūnas, Somerville ..	10.00
V. Varneckas, Wolcott	2.00
V. Lukavičius, Cleveland ..	2.00
A. Vokietaitis, New Haven ..	2.00
P. Bulké, Hamilton	10.00
J. Jankaitis, Toronto	2.00
S. Kęsgaila, Montreal	2.00
E. Juodėnas, Cleveland	5.00
T. Kavaliauskienė, Detroit ..	2.00
V. Zdanys, Wethersfield ...	7.00
V. Vitkus, Rochester	2.00
A. Daugirdas, Willowick ..	2.00
V. Petraitis, Toronto	10.00
V. Juškus, Oak Lawn	5.00
G. Venk-Venckūnas, Santa Monica	2.00
J. Kijauskas, Chicago	2.00
S. Mankus, Chicago	2.00
S. Paulauskis, Quincy	2.00
A. Andrijauskas, Cleveland ..	2.00
M. Thomas, Worcester	2.00
J. Deksnys, Vineland	2.00

Visiems aukotojams Dirva nuoširdžiai dėkoja.

tuviškus reikalus. Kredito komisijos vardu pranešimą padarė A. Valavičius, o Priežiūros komisijos -- K. Prišmantas. Į valdybą, terminui pasibaigus, perrinkti: V. Pažiūra ir A. Valavičius, į kredito komisiją V. Apeikis ir priežiūros komisiją J. Pažėra. Susirinkimui pirmininkavo I. Medziukas, sekretoriavo A. Valavičius. (m)

WANTED
SHEARMAN
PRESS BRAKE OPERATORS
SHEET METAL MECHANICS
WELDERS
AND
LABORERS
TO WORK ON SHEET METAL FABRICATIONS AND ELECTRICAL CABINETS.
STEADY WORK COMPANY, PAID BENEFITS.
INTERVIEW LUG 8 A. M. TO 11 A. M.
FORMWELD PRODUCTS CO.
1530 COIT AVE.
(Go South on Street) to end of CLEVELAND, OHIO (2029)

Lietuvos Dramos Teatro ilgametei aktorei

A. + A.

ANTANINAI

VAINIŪNAITEI-KUBERTAVIČIENEI

Lietuvoje mirus, jos dukrą DALIĄ, žentą JONĄ, anūką RIMĄ ir anūkes DAINĄ ir AIDĄ giliai užjaučiame ir kartu liūdime

Halina ir Jurgis
Montvilai

New York, N. Y.

Aktorei

ANTANINAI KUBERTAVIČIENEI

mirus Lietuvoje, jos dukterį DALIĄ KUBERTAVIČIŪTĘ-MAURUKIENĘ, šeimą ir artimuosius užjaučiame, dalinamės praradimo skausmu

Bronė Dikiniene
Marija ir Algimantas
Dikiniai

A. A.

ANTANINAI KUBERTAVIČIENEI

mirus, jos dukterį DALIĄ MAURUKIENĘ su šeima nuoširdžiai užjaučia ir kartu liūdi

Giedraičių šeima

Mylimai motinai

ANTANINAI KUBERTAVIČIENEI

mirus, dukterį DALIĄ, anūkus ir žentą nuoširdžiai užjaučiame

Irena ir Vacys Vinclovai

Mylimai Motinai

ANTANINAI KUBERTAVIČIENEI

Lietuvoje mirus, dukrą DALIĄ MAURUKIENĘ ir jos šeimą nuoširdžiai užjaučiame

Nelė ir Jonas Mockai

L.Ž. S-gos Detroito Skyriaus nariui

inž. JONUI GAIŽUČIUI,

brangiai motinai Lietuvoje mirus, reiškiamo gilią užuojautą

L.Ž. S-gos Detroito Skyrius